

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie

ul. Rakowiecka 21, 02-517 Warszawa, ☎tel: 646-53-13, 646-53-15, 646-18-11, 646-52-54

fax: w. 102, ✉sekretnariat@wcpr.pl, 🌐www.wcpr.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

WARSZAWSKIEGO CENTRUM

POMOCY RODZINIE

W ROKU 2009

WARSZAWA 2010

Spis Treści

I. Sprawy organizacyjno - prawne

1. Podstawy prawne działania	str. 3
2. Zadania statutowe i struktura organizacyjna	str. 3
3. Kadra, szkolenia	str. 4
4. Sprawy administracyjne	str. 5
5. Jednostki nadzorowane	str. 6
6. Plan finansowy i jego wykonanie	str. 6

II. Realizacja zadań merytorycznych

1. Informacje ogólne i organizacyjne	str.9
2. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców m.st. Warszawy na usługi z zakresu opieki stacjonarnej	str.10
3. Opieka w instytucjonalnych placówkach opiekuńczo - wychowawczych nad dziećmi całkowicie lub częściowo pozbawionymi opieki rodziców	str. 12
4. Ośrodki interwencji kryzysowej	str. 16
5. Organizacja opieki w rodzinach zastępczych	str. 18
6. Projektowanie i nadzór nad realizacją indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych	str. 21
7. Integracja cudzoziemców	str. 25
8. Finansowe formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	str. 28
9. Orzekanie o niepełnosprawności	str. 32
10. Poradnictwo prawne i specjalistyczne dla rodzin naturalnych i zastępczych	str. 33
11. Nadzór nad domami pomocy społecznej i placówkami opiekuńczo – wychowawczymi	str.34
12. Kontrole i wizytacje. Istotne ustalenia i wnioski	str. 43
13. Projekty i programy	str. 52

I. Sprawy prawno-organizacyjne i administracyjne.

1. Podstawy prawne działania.

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie zwane dalej WCPR jest jednostką organizacją m.st. Warszawy powołaną do życia uchwałą Rady Powiatu Warszawskiego Nr VII/70/99 z dnia 10 marca 1999 r. na podstawie ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 1998 r. Nr 91 poz. 578 z późn. zm. oraz ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 Nr 64 poz. 414 z późn.zm).

Jednostka realizuje zadania m.st. Warszawy, jako powiatu oraz gminy, a także zadania zlecone samorządom powiatowym na podstawie ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) . W roku 2009 WCPR działało w oparciu o statut nadany Uchwałą Nr XX/676/2007 z 6 grudnia 2007 r.(Dz. Urz. Woj. Maz. z 2007r Nr 261 poz. 8512), który obowiązywał od 1 stycznia 2008r. W dniu 18 czerwca 2009r Rada m.st. Warszawy podjęła Uchwałę Nr LVIII/1728/2009 zmieniającą uchwałę w sprawie nadania Statutu Warszawskiemu Centrum Pomocy Rodzinie w ten sposób, że w strukturze Centrum została wyodrębniona komórka organizacyjna pod nazwą Stołeczne Centrum Osób Niepełnosprawnych realizująca zadania Centrum z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego Nr 121 po. 3554 i obowiązywała od 12 sierpnia 2009r.

2. Zadania statutowe i struktura organizacyjna

Centrum realizuje zadania m. st. Warszawy z zakresu pomocy społecznej oraz społecznej rehabilitacji osób niepełnosprawnych określone przepisami prawa, jako zadania własne powiatu oraz zadania zlecone powiatu z zakresu administracji rządowej. Ponadto WCPR wykonuje zadania własne m. st. Warszawy, jako gminy polegające na kierowaniu do domów pomocy społecznej mieszkańców gminy i ponoszeniu odpłatności za pobyt tych osób w domach pomocy społecznej.

Do zadań Centrum należało min.:

- a) zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach interwencji kryzysowej,
- b) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,
- c) tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie, organizowanie specjalistycznego poradnictwa; w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnych,
- d) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach osób ubiegających się o świadczenie z zakresu pomocy społecznej, pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem,
- e) udzielanie pomocy uchodźcom i osobom posiadającym ochronę uzupełniającą w zakresie indywidualnego programu integracji, pomoc w zakresie interwencji kryzysowej,
- f) sprawowanie w imieniu Prezydenta m. st. Warszawy nadzoru nad domami pomocy społecznej, całodobowymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi oraz ośrodkami interwencji kryzysowej prowadzonymi przez m. st. Warszawę lub na zlecenie m.st. Warszawy
- g) działania zmierzające do ograniczania społecznych skutków niepełnosprawności, w tym opracowywania i przedstawiania planów zadań i informacji z prowadzonej działalności, a także zawieranie i rozliczanie umów dotyczących dofinansowywania przez m. st. Warszawy m. in.: uczestnictwa osób

niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych, imprez sportowych, turystycznych i rekreacyjnych adresowanych do osób niepełnosprawnych, procesu likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

h) obsługa administracyjno – finansowa Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,

i) wydawanie kart parkingowych dla uprawnionych osób niepełnosprawnych oraz dla instytucji prowadzących działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

W minionym roku, na podstawie Regulaminu Organizacyjnego w skład struktury organizacyjnej Warszawskiego Centrum pomocy Rodzinie wchodziło 14 działów w tym 10 merytorycznych oraz samodzielne stanowisko radcy prawnego. Centrum kierował dyrektor WCPR przy pomocy zastępców.

3.Kadra i szkolenia

Zadania Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie realizowało 125 osób, zatrudnionych w wymiarze 122,8 etatu, 6 osób z tej grupy przebywało na urloпах wychowawczych.

Wykształceniem wyższym legitymuje się 101 pracowników Centrum tj. 80,8% zatrudnionych, 19,2% – wykształceniem średnim.

Wykształcenie pracowników WCPR

Wykształcenie	Liczba osób	%
Wyższe magisterskie	89	71,2
Licencjackie	12	9,6
Średnie	24	19,2
Razem	125	100

Spośród pracowników Centrum 88,8% stanowią kobiety, a 11,2% mężczyźni, 19,6% pracowników znajduje się w wieku powyżej 50 lat.

Wiek pracowników	Liczba pracowników w przedziale wiekowym
Do 30 lat	37
31 do 40 lat	53
41 do 50 lat	17
Powyżej 50 lat	18

Zatrudnienie w stosunku do ubiegłego roku znacznie wzrosło, bowiem w WCPR zostały zatrudnione w roku 2009r 23 osoby do realizacji projektu współfinansowanego ze środków EFS „Integracja dla Samodzielności”.

Zarówno Dyrektor jak i pracownicy reprezentujący Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyli w wielu spotkaniach, naradach i konferencjach. Były one organizowane przez

partnerów naszej instytucji, podległe nam placówki oraz instytucje nadrzędne. Dotyczyły zagadnień związanych z realizacją naszych zadań. Wielokrotnie inicjatorem lub współorganizatorem tych spotkań było tut. Centrum. Pracownicy Centrum uczestniczyli w 40 szkoleniach, głównie nieodpłatnych.

4. Sprawy administracyjne i lokalowe

a) Warunki lokalowe

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie dysponujące dotychczas dwoma lokalami biurowym, Uchwałą Rady m.st. Warszawy z dnia 28 maja 2009 r., zostało wyposażone w nieruchomość przy ul. Lipińskiej 2, która przeznaczona jest na nową siedzibę WCPR.

Od 2 stycznia 2008 r. WCPR użytkuje wyremontowane pomieszczenia biurowe w budynku przy ulicy Andersa 1. W lokalu tym mieszczą się działy Centrum zajmujące się świadczeniem usług na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Warszawy. Lokal o powierzchni całkowitej 659,12 m² jest w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

Większość działów WCPR pracuje w budynku przy ul. Rakowieckiej 21. Lokal ten o powierzchni 418,01 m² został zaadaptowany na cele biurowe z pomieszczeń mieszkalnych Domu Dziecka.

Są to pomieszczenia mało funkcjonalne, źle oświetlone, brakuje powierzchni magazynowej. Ponadto, cały budynek jest wyeksploatowany i wymaga kapitalnego remontu.

Uchwała Rady m.st. Warszawy o przyznaniu WCPR nowej siedziby spowodowała wprowadzenie do ogólnomiejskich zadań inwestycyjnych nowego zadania pn. „Adaptacja budynku przy ul. Lipińskiej 2 na siedzibę WCPR” z dwuletnim cyklem realizacji.

b) Informatyzacja i przetwarzanie danych

W 2009 roku podjęto wiele działań na rzecz uporządkowania oraz usprawnienia kwestii informatyzacji Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie między innymi:

- W związku z wdrożeniem domeny Active Directory w biurze przy ul. Rakowieckiej znacząco podniosło się bezpieczeństwo sieci, umożliwiając także zdalne administrowanie zasobami,
- Wdrożono system automatycznej aktualizacji stacji roboczych, który ułatwił dokonywanie okresowych update'ów systemu i instalację kluczowych poprawek podnoszących bezpieczeństwo sieci komputerowej z wykorzystaniem technologii vbs/hta/Java.
- W związku z wymaganiami Ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne wdrożono usługę Elektronicznej Skrzynki Podawczej, co pozwoliło na uruchomienie pierwszej fazy wprowadzenia e-urzędu w Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie.
- Dzięki współpracy osób odpowiedzialnych za informatyzację i pracowników działów merytorycznych przyczyniono się do znacznej poprawy jakości wprowadzanych informacji do Systemu Informatycznego Pomost,
- Rozszerzono procedury związane z obsługą strony internetowej oraz Biuletynu Informacji Publicznej Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie. Umożliwiło to podniesienie wartości merytorycznych publikowanych informacji oraz usystematyzowało odpowiedzialność poszczególnych osób w zakresie administrowania zasobami udostępnianymi na w/w witrynach.
- Dokonano modyfikacji elektronicznego dziennika Miejskiego Zespołu ds. Orzekania

- o Niepełnosprawności
- Dostosowano funkcjonalności programu do obsługi kart parkingowych do charakterystyki urzędów drukujących.
- Zgodnie ze sporządzoną specyfikacją techniczną zostały zlecone prace w zakresie modyfikacji funkcjonalności programu MOZIRON wykorzystywanego w trakcie obsługi klienta Stołecznego Centrum Osób Niepełnosprawnych.

c) Postępowania przetargowe i realizacja inwestycji

Administrowanie zasobami lokalowymi Centrum w 2009 r. w siedzibie przy ul. Rakowieckiej i Andersa oraz przewidywane przeniesienie siedziby na ul. Lipińską wymagało przeprowadzenia 2 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Wykonano je w trybie zapytania o cenę. W efekcie zawarto umowy na:

- całoroczną ochronę osób, mienia i obiektów WCPR w okresie 1.01 – 31.12. 2010 r. - o wartości 143 574,48 zł,
- całoroczne kompleksowe sprzątanie i utrzymanie w czystości obiektów WCPR w okresie 1.01 – 31.12.2010 r. - o wartości 193 206,52 zł.

W 2009 roku WCPR otrzymało dodatkowe środki na realizację nowego zadania inwestycyjnego pn. „Adaptacja budynku przy ul. Lipińskiej 2 na siedzibę dla WCPR”. Realizując to zadanie: wykonano ekspertyzę ppoż. stanu istniejącego wraz z koncepcją modernizacji budynku w zakresie dostosowania obiektu do wymagań ppoż. i nowej funkcji. Na podstawie tego dokumentu zatwierdzonego przez Państwową Straż Pożarną powstała pełna dokumentacja projektowo-kosztorysowa adaptacji budynku, w tym m.in.: projekt architektoniczno-budowlany, konstrukcyjny w zakresie dźwigu osobowego, projekt modernizacji instalacji elektrycznej i wod.-kan., kosztorysy inwestorskie i ofertowe.

W minionym roku WCPR nadzorował działalność podległych jednostek w sferze inwestycji opiniując plany rzeczowo finansowe oraz wnioski o zmiany tych planów składane przez nadzorowane jednostki do Biura Rozwoju Miasta i Biura Polityki Społecznej. Na bieżąco kontrolowany był stan realizacji inwestycji i wykorzystania środków na nie przeznaczonych, co umożliwiło pełniejsze i bardziej racjonalne ich zagospodarowanie poprzez wnioskowanie o zmiany w WPI, o przesunięcie środków między zadaniami lub jednostkami.

5. Jednostki nadzorowane

W 2009 roku Centrum sprawowało nadzór nad 46 jednostkami pomocy społecznej, w tym jednostkami niepublicznymi. W jednostkach publicznych zatrudnionych było łącznie 1750 pracowników; w tym w domach pomocy społecznej 1128 pracowników; zaś w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 584 pracowników; z tego 73 było zatrudnionych na warunkach określonych ustawą Karta Nauczyciela.

Wykaz nadzorowanych przez Centrum jednostek znajduje się na stronie internetowej www.wcpr.pl w zakładce „jednostki nadzorowane”.

6. Plan finansowy i jego wykonanie

W 2009 roku WCPR realizowało zadania wykorzystując środki z budżetu m.st. Warszawy, środki otrzymane z budżetu Wojewody oraz środki z Unii Europejskiej. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wykonywane przez WCPR finansowane były ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz miasta stołecznego Warszawy.

Pośród głównych zadań finansowanych ze środków Wojewody można wymienić funkcjonowanie Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, pomoc cudzoziemcom objętych ochroną uzupełniającą, pokrycie wydatków na ubezpieczenie zdrowotne dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego.

W układzie klasycznym klasyfikacji budżetowej plan finansowy WCPR na 2009 rok i jego wykonanie w porównaniu do roku 2008 obrazuje poniższe zestawienie.

Dział/ Rozdział		Plan 31.12.2008	Wydatek 31.12.2008	Wykona nie 3/2	Plan 31.12.2009	Wydatek 31.12.2009	Wykonanie 6/5
1		2	3	4	5	6	7
851	Ochrona zdrowia	16 590	16 216,20	98%	19 028	18 943,20	100%
85156	Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	16 590	16 216,20	98%	19 028	18 943,20	100%
852	Pomoc społeczna	35 843 731	33 298 539,06	93%	39 075 853	37 499 113,67	96%
85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	3 740 897	3 077 990,01	82%	4 645 263	3 682 228,89	79%
85202	Domy pomocy społecznej	6 600 000	6 269 079,24	95%	7 818 722	7 739 398,09	99%
85204	Rodziny zastępcze	17 416 948	16 888 909,52	97%	17 241 510	16 848 738,81	98%
85218	Powiatowe centra pomocy rodzinie	6 265 886	5 580 429,85	89%	6 474 048	6 337 205,15	98%
	wydatki bieżące	6 073 886	5 390 433,15	89%	6 390 048	6 253 205,21	98%
	wydatki inwestycyjne	192 000	189 996,70	99%	84 000	83 999,94	100%
85231	Pomoc dla uchodźców	1 820 000	1 482 130,44	81%	2 737 910	2 737 617,44	100%
85295	Pozostała działalność	-	-	-	158 400	153 925,29	97%
853	Pozostałe zadania z zakresu pomocy społecznej	4 859 460	4 041 266,47	83%	13 059 307	10 091 101,22	77%
85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	742 952	740 828,49	100%	788 975	778 586,19	99%
85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	1 879 008	1 623 083,01	86%	1 919 547	1 829 555,09	95%
85395	Pozostała działalność	2 237 500	1 677 354,97	75%	10 350 785	7 482 959,94	72%
RAZEM		40 719 781	37 356 021,73	92%	52 154 188	47 609 158,09	91%

Porównując wydatki w latach 2008-2009 należy zwrócić uwagę na następujące aspekty. Wzrost wydatków w rozdziale 85201 o kwotę 604.239 wynika głównie z pełnego uruchomienia i obłożenia 9 placówek typu rodzinnego oraz większej liczby świadczeń wypłacanych usamodzielnianym wychowankom placówek opiekuńczo wychowawczych.

W przypadku rozdziału 85202 – Domy Pomocy Społecznej wzrost wydatków o kwotę 1.470.319 zł spowodowany jest głównie większą liczbą osób umieszczanych w DPS w innych powiatach oraz większymi kosztami jednostkowymi za pobyt.

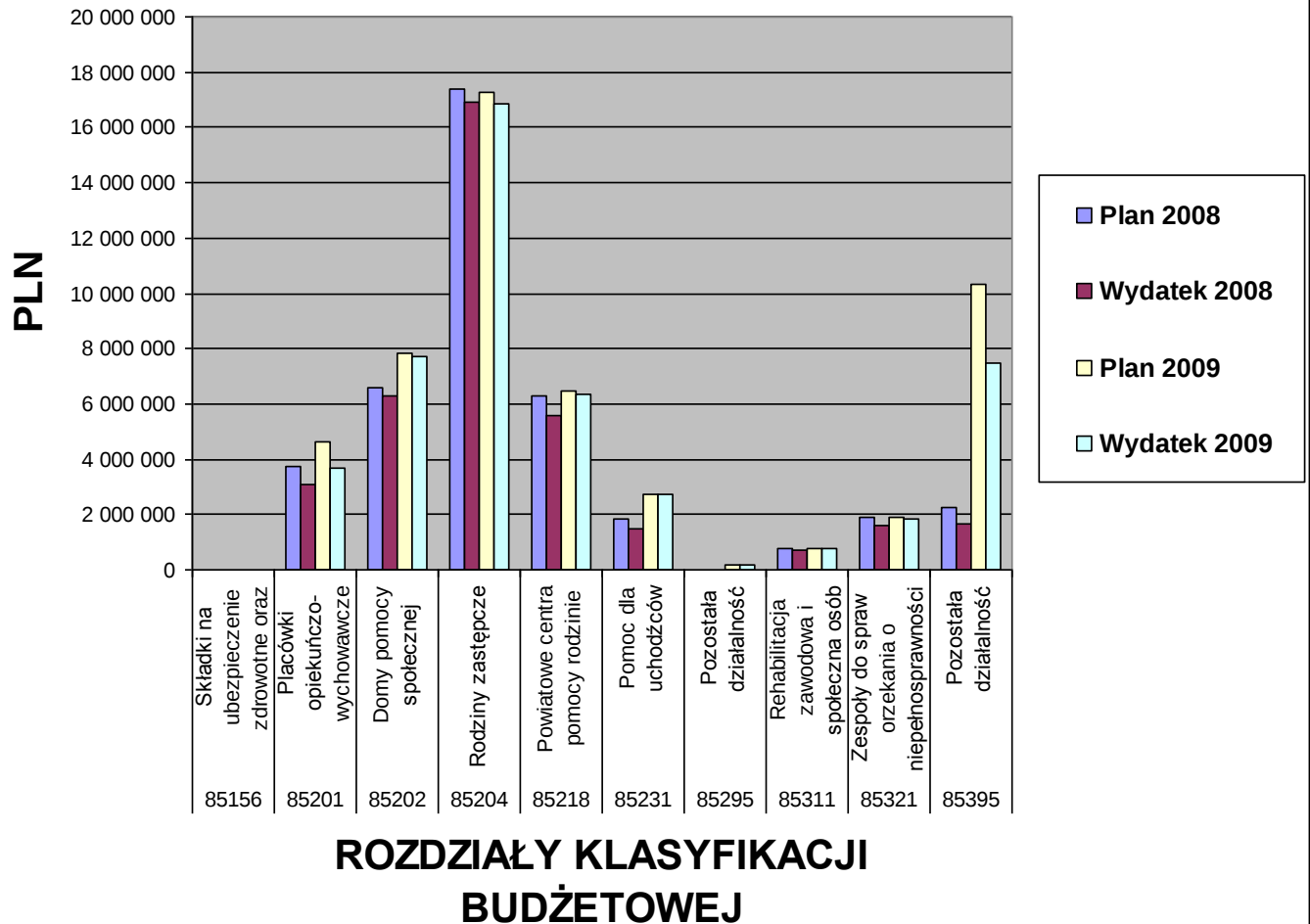
Rok 2009 był drugim rokiem funkcjonowania WCPR w ramach znowelizowanej ustawy o pomocy społecznej, regulującej zasady objęcia opieką cudzoziemców wymagających ochrony uzupełniającej. Skutkiem tego był wzrost wydatków w rozdziale 85231 – Pomoc dla uchodźców o kwotę 1.255.487. Świadczenia w tym rozdziale w pełnej wysokości finansowane były ze środków budżetu państwa.

W 2009 r. Warszawskie Centrum złożyło ofertę do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację programu *„Utworzenie zespołu pracy z rodzinami dzieci umieszczonych w niespokrewnionych rodzinach zastępczych jako uzupełnienie wsparcia rodzin zastępczych na terenie Warszawy.”* Efektem tego od strony finansowej było pojawienie się wydatków w rozdziale 85295 – Pozostała Działalność.

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie w 2009 r. w pełnym zakresie kontynuowało realizację rozpoczętego w 2008 r. programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej *„Integracja Dla Samodzielności.”* Skutkiem tego był wzrost wydatków w rozdziale 85395 o 5.805.605 zł.

Porównanie wielkości planowanych i zrealizowanych wydatków, w poszczególnych rozdziałach w latach 2008 – 2009 prezentuje poniższy wykres.

PORÓWNANIE PLANU I WYDATKÓW BIEŻĄCYCH W LATACH 2008 - 2009

II Realizacja zadań merytorycznych

1. Informacje ogólne i organizacyjne.

W 2009 roku Warszawskie Centrum pomocy Rodzinie opracowało i wydało **9335** decyzji administracyjnych:

- 773 decyzje dotyczące ponoszenia opłat za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- 4095 decyzji w sprawie domu pomocy społecznej,
- 2818 decyzji dotyczyło rodzin zastępczych,
- 866 decyzji dotyczących usamodzielnionych wychowanków,
- 783 decyzje dotyczyły udzielenia pomocy cudzoziemcom.

Odwołanie od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego złożyły 83 osoby. SKO 49 decyzji utrzymało w mocy.

W minionym roku Dyrektor Centrum wydał 70 zarządzeń w sprawach wewnętrznych WCPR oraz w sprawach dotyczących jednostek nadzorowanych.

2.Zaspokajanie potrzeb mieszkańców m. st. Warszawy na usługi z zakresu opieki stacjonarnej.

W 2009 roku 557 osób zwróciło się do WCPR o umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Wnioski o umieszczenie w domach pomocy społecznej w zależności od typu domu

TYP DOMU	Liczba wniosków o umieszczenie w DPS przyjętych w 2007r.	Liczba wniosków o umieszczenie w DPS przyjętych w 2008r.	Liczba wniosków o umieszczenie w DPS przyjętych w 2009r.
dla osób w podeszłym wieku	154	229	191
dla przewlekle somatycznie chorych	163	223	240
dla przewlekle psychicznie chorych	104	90	90
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	7	10	8
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	23	24	28
RAZEM:	451	576	557

Wnioski o umieszczenie w domu pomocy społecznej rozpatrzono i wydano stosowne decyzje: **225** o skierowaniu i umieszczeniu w domu pomocy społecznej, **13** tylko o umieszczeniu w DPS, **295** tylko o skierowaniu do DPS i **42** decyzje odmowne.

W ciągu ostatnich 3 lat zaobserwowano wzrost liczby wniosków w sprawie skierowania do domów pomocy społecznej, szczególnie do placówek dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych.

Jednocześnie do Centrum wystąpiło 48 osób o skierowanie do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku. Wnioski te rozpatrzono i wydano 48 decyzji o skierowaniu do tej placówki. Wnioski o skierowanie do Ośrodka Rehabilitacyjnego przekazywane są wraz z decyzją o skierowaniu do Departamentu Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego przy ul. Brechta 3 w Warszawie, który wydaje decyzję o odpłatności i umieszczeniu we wskazanym Ośrodku.

Z powodu braku miejsc w domach lub odpowiedniego typu domu na terenie Warszawy – Centrum wystąpiło w **260** sprawach z prośbą o umieszczenie w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów. Uzyskano zgodę na umieszczenie dla wszystkich osób (głównie chorych psychicznie i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz przewlekle somatycznie chorych mężczyzn).

Inne powiaty zwróciły się do nas w **16** sprawach dotyczących umieszczenia ich mieszkańców w dps w Warszawie – w **4** sprawach wydano zgodę na umieszczenie w placówce, w **12** przypadkach odmówiono przyjęcia z uwagi na brak miejsc.

Osoby oczekujące na dom pomocy społecznej w latach 2007 - 2009

Typ domu	Liczba domów	Liczba miejsc	Liczba osób oczekujących na dom pomocy społecznej na 31.12.2007r			Liczba osób oczekujących na dom pomocy społecznej na 31.12.2008r			Liczba osób oczekujących na dom pomocy społecznej na 31.12.2009r		
			Ogółem	w WCPR	w DPS	Ogółem	w WCPR	w DPS	Ogółem	w WCPR	w DPS
dla osób w podeszłym wieku	7	608	51	5	46	52	6	46	78	8	70
dla przewlekle somatycznie chorych	7	744	97	8	89	114	7	107	105	9	96
dla przewlekle psychicznie chorych	1	200	87	24	63	82	22	60	47	13	34
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	2	249	8	4	4	4	2	2	3	2	1
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	25	27	13	14	19	5	14	16	4	12
RAZEM:	18	1826	270	54	216	271	42	229	249	36	213

Wskazana w powyższym zestawieniu liczba osób oczekujących na miejsce w domu pomocy społecznej wynika z kilku przesłanek:

Po pierwsze:

- z braku miejsc w placówkach specjalistycznych, tj. dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz dla osób niepełnosprawnych intelektualnie

Po drugie:

- zwiększająca się liczba wniosków dotyczących skierowania do domów pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych.

Po trzecie:

- z 18 domów pomocy społecznej na terenie Warszawy 9 posiadało zgodę Wojewody na prowadzenie działalności; do pozostałych dziewięciu skierowania były wstrzymane (zgodnie z Art. 152 ust. 5 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej).

W 2009 roku 557 osób zwróciło się do WCPR o umieszczenie w domu pomocy społecznej.

3.Opieka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi całkowicie lub częściowo pozbawionymi opieki rodziców.

a) Placówki opiekuńczo- wychowawcze.

W kompetencjach Działu ds. Instytucjonalnej Pomocy Dziecku i Rodzinie leży kwalifikowanie i kierowanie dzieci i młodzieży do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Małoletni kierowani są :

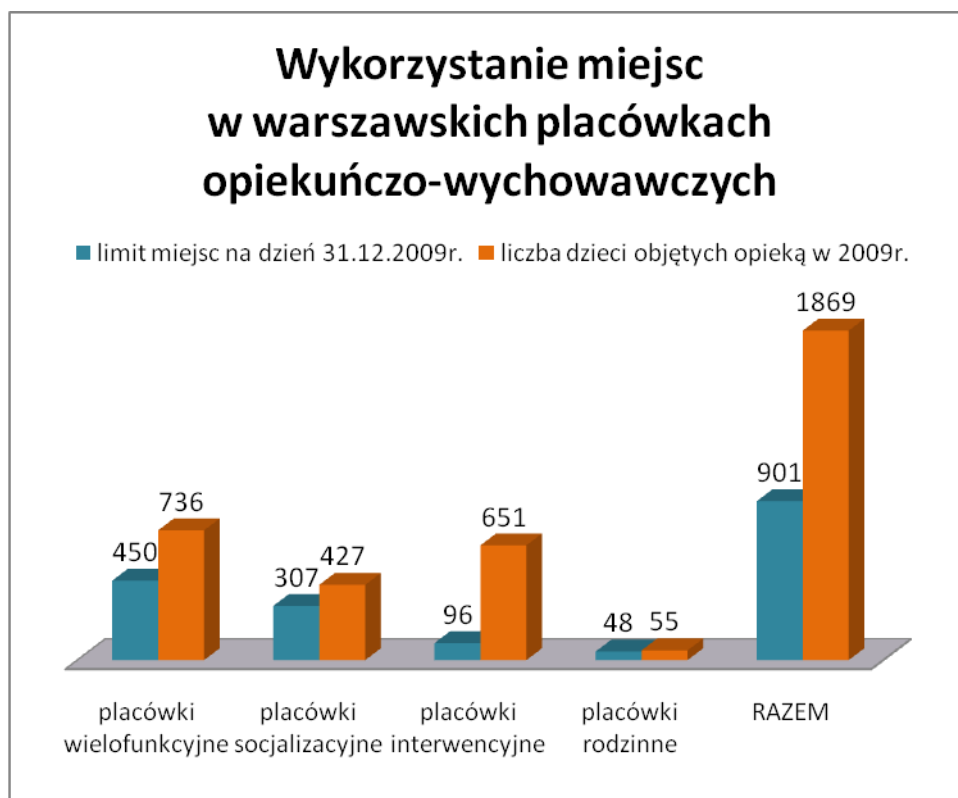
- na mocy postanowienia sądu lub wniosku opiekuna prawnego, wtedy dokumentem legalizującym pobyt dziecka w placówce jest **Skierowanie**. W 2009 roku dla małoletnich wydano łącznie **767 Skierowań** do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Z tej liczby – **147** to skierowania do placówek socjalizacyjnych, **277** to skierowania do placówek wielofunkcyjnych, **324** - skierowania do placówek interwencyjnych oraz **19** do placówek rodzinnych.
- na podstawie innej niż postanowienie sądu np. wniosku policji, prośby rodziców. W takiej sytuacji dokumentem legalizującym pobyt dziecka w placówce jest **Zawiadomienie**. Wystawiono łącznie **352 Zawiadomienia** o objęciu dzieci opieką w placówkach wielofunkcyjnych oraz interwencyjnych, w tym **187 Zawiadomień** dla małoletnich pochodzących z terenu m.st. Warszawy oraz **165 Zawiadomień** dla dzieci z terenu innych powiatów.

Małoletni mieszkańcy Warszawy w 2009 roku kierowani byli głównie do placówek opiekuńczo–wychowawczych na terenie m. st. Warszawy (z wyjątkiem Interwencyjnej Placówki Opiekuńczej znajdującej się w Otwocku). Dysponowały one łącznie **907** miejscami.

L.p	Typ placówek	Liczba placówek	Łączna liczba miejsc
1.	Wielofunkcyjne publiczne placówki opiekuńczo-wychowawcze	6	450
2.	Publiczne placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	5	159
3.	Niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego prowadzone przez zgromadzenia zakonne	4	148
4.	Publiczne placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego	2	80
5.	Niepubliczne placówki opiekuńczo – wychowawcza typu interwencyjnego	1	16
6.	Publiczne placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	9	48
7.	Niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego	1	6
RAZEM:		28	907

W 2009 roku do placówek opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się poza terenem Warszawy zostało przyjętych 6 dzieci pochodzących z Warszawy. Obecnie w 13 placówkach położonych poza Warszawą przebywa łącznie 21 dzieci pochodzących z Warszawy. W ostatnim roku liczba ta zmniejszyła się o 2 małoletnich.

Warszawskie placówki opiekuńczo-wychowawcze objęły w 2009 roku opieką łącznie 1869 wychowanków. Dane te wskazują na rotację wychowanków, największą w placówkach interwencyjnych, najmniejszą zaś w placówkach rodzinnych.

Od dnia 01.12.2009r. zakończył działalność Rodzinny Dom Dziecka Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Warszawie.

Dzieci przebywające w warszawskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych prezentują szereg zaburzeń oraz problemów. Zdecydowana większość z nich wynika z doświadczonej w domu rodzinnym przemocy i zaniedbania. Skutkuje to często zaburzeniami emocjonalnymi oraz upośledzeniem umysłowym, rodzącym z kolei wiele problemów w funkcjonowaniu dzieci w placówkach, szkole oraz w domu rodzinnym.

Najczęściej występującym problemem u wychowanków placówek są zaburzenia emocjonalne, zaburzenia zachowania oraz niepełnosprawność intelektualna. Pracownicy placówek podejmują szereg działań mających na celu kompensację tych dysfunkcji. Małoletni uczęszczają na terapie, są zapisywani do szkół mających program nauczania dostosowany do ich możliwości, biorą udział w reedukacji, korzystają ze wsparcia wolontariuszy, pracowników placówek, rodzin zaprzyjaźnionych, fachowego poradnictwa oraz pomocy medycznej. Zostają umieszczeni w placówkach, których specyfika działań obejmuje dzieci ze złożonymi problemami lub w sytuacjach konfliktu z prawem w schronisku dla nieletnich.

W 2009 roku 113 dzieci prezentujących różne typy zaburzenia zachowania lub demoralizacji przebywało lub odeszło z placówek interwencyjnych do placówek edukacyjnych i resocjalizacyjnych.; w tym MOS – 52, MOW – 29, SOSW – 22, schronisko dla nieletnich – 10. Jeden wychowanek został umieszczony w Zakładzie Poprawczym.

Kolejnym poważnym problemem wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych są zaburzenia psychiatryczne. Do głównych zaburzeń należą: myśli samobójcze, ataki autoagresji, samookaleczenia, niekontrolowane zachowania agresywne wobec otoczenia, odmowa przyjmowania leków, epizody depresyjne z zaburzeniami zachowania, obniżony nastrój, zaburzenia emocji, nieprawidłowy proces socjalizacji, uzależnienie od środków psychoaktywnych.

W efekcie podejmowanych działań zmniejszyła się liczba dzieci umieszczonych w szpitalach psychiatrycznych z 44 w 2007 roku do 28 w 2009 roku. W szpitalach psychiatrycznych w 2009 roku zostało umieszczonych 9 wychowanków placówek wielofunkcyjnych, 10 wychowanków placówek socjalizacyjnych oraz 9 wychowanków placówek interwencyjnych. Kilkudziesięciu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych ze względu na swoje problemy pozostaje pod stałą opieką Poradni Zdrowia Psychicznego.

Wychowankowie placówek uczestniczyli w konkursie Lider organizowanym przez Biuro Polityki Społecznej Urzędu m.st. Warszawy. Osiemnaścioro dzieci otrzymało nagrody, do których należały m.in. sfinansowanie udziału w kursach tańca, kursach języków obcych, kursach prawa jazdy.

Decyzje w sprawie ponoszenia odpłatności za pobyt w placówce.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami osoby pełnoletnie oraz rodzice małoletnich umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w tej placówce. W 2009r. ogółem wydano **773 decyzje** w tej sprawie, w tym **51 decyzji ustalających opłatę, które stanowiły 7% wszystkich decyzji** oraz **722 decyzje zwalniające** z ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w placówce **stanowiące 93% wydanych decyzji**.

Ponadto od 1 osoby odstąpiono od żądania zwrotu kwoty powstałej na skutek nie płacenia za pobyt dziecka w placówce, a w 70 przypadkach stwierdzono wygaśnięcie decyzji, z powodu opuszczenia przez dzieci placówek. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost odsetka decyzji ustalających opłatę za pobyt dziecka w placówce z 5% do 7% w stosunku do ogółu decyzji. Decyzję w sprawie ponoszenia opłaty wydawana jest po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, w trakcie którego pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej sporządzają wywiady środowiskowe i gromadzą dokumentację dotyczącą sytuacji rodzinnej, osobistej, dochodowej i majątkowej osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce.

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2009 roku zgodnie z Załącznikiem do Zarządzenia Prezydenta m. st. Warszawy Nr 2816/2009 z dnia 30 marca 2009 roku w poszczególnych typach placówek wahał się od 2479,28 zł do 5793,76 zł.

Najwyższy średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce w 2009 roku był w placówkach wielofunkcyjnych, natomiast najniższy w placówkach interwencyjnych, co wynika z dużej rotacji wychowanków. W warszawskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych 31.12.2009r. przebywało 42 dzieci pochodzących spoza terenu powiatu. Najwięcej dzieci przed umieszczeniem w placówce zamieszkiwało na terenie powiatu mińskiego (5), nowodworskiego (5), pruszkowskiego (4) oraz grodzkiego (4). Po jednym dziecku pochodzi z powiatu ciechanowskiego, grójeckiego, jastrzębskiego, ostrowskiego, parczewskiego, wołomińskiego, żyrardowskiego, Poznania i Radomia.

Liczba dzieci objętych opieką w warszawskich placówkach pochodzących z terenu innych powiatów spada, co wynika z systematycznego opuszczania przez małoletnich placówek oraz ograniczonego przyjmowania nowych wychowanków. Centrum zawarło w 2009 roku 30 porozumień z innymi powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci w warszawskich placówkach.

b) Ośrodki adopcyjno –opiekuńcze.

Na terenie m. st. Warszawy funkcjonuje 5 ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, w tym 4 ośrodki niepubliczne:

l.p.	Ośrodek	Adres
1.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy	ul. Nowogrodzka 75, 02-018 Warszawa
2.	Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci	ul. Szpitalna 5, 00-031 Warszawa,
3.	Krajowy Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci	ul. Krakowskie Przedmieście 6, 00-325 Warszawa,
4.	Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy	ul. Grochowska 194/196 04-357 Warszawa
5.	Ośrodek Rodzinnej Opieki Zastępczej Towarzystwa „Nasz Dom”	Al. Zjednoczenia 34, 01-830 Warszawa

Za pośrednictwem warszawskich ośrodków adopcyjno-opiekuńczych zostało w 2009 roku przysposobionych 542 dzieci (w stosunku do roku poprzedniego nastąpił nieznaczny spadek, gdyż zostało w nim przysposobionych 546 dzieci), z czego 166 (155 w 2008r.) to były adopcje krajowe, natomiast 376 (391 w 2008r.) dzieci zostało umieszczonych w rodzinach adopcyjnych za granicą.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę dzieci przekazanych do adopcji przez poszczególne ośrodki.

l.p.	Nazwa i adres ośrodka	Adopcje krajowe		Adopcje zagraniczne	
		liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin
1.	Publiczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy	30	25	123	77
2.	Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy	66	63	125	75
3.	Ośrodek Rodzinnej Opieki Zastępczej Towarzystwa "Nasz Dom"	20	19	nie dotyczy	

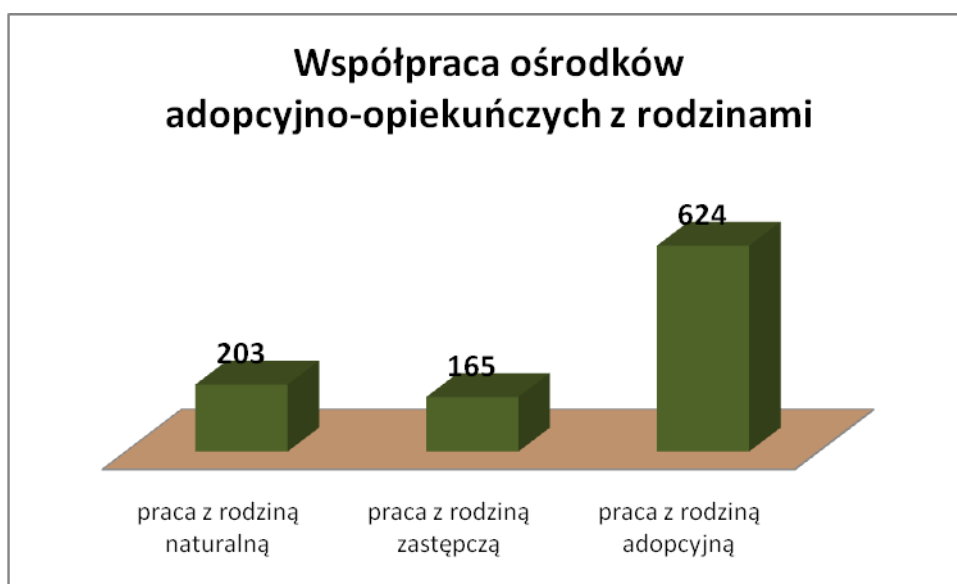
4.	Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci	50	45	nie dotyczy	
5.	Krajowy Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci	nie dotyczy		128	83
	SUMA	166	152	376	235

Łącznie do adopcji krajowej i zagranicznej za pośrednictwem warszawskich ośrodków adopcyjno-opiekuńczych zostało przekazanych 542 dzieci.

Zadaniem Ośrodków adopcyjno-opiekuńczych jest również pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz umieszczania w nich dzieci z nieuregulowaną sytuacją prawną lub dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, dla których trudno jest znaleźć rodzinę adopcyjną.

Kolejnym polem działania ośrodków jest wspieranie rodzin zastępczych oraz adopcyjnych, a także biologicznych. Ośrodki prowadzą grupy wsparcia, które spotykają się zwykle raz w miesiącu. Główne problemy poruszane na spotkaniach to jawność adopcji, rozwiązywanie konfliktów i trudności wychowawczych, porady prawne dla rodzin, poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, udzielanie wsparcia dla rodzin naturalnych, których dzieci zostały umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej, brak pracy, zaburzenia depresyjne i inne.

Współpraca z poszczególnymi rodzinami kształtowała się następująco:

4.Ośrodki Interwencji Kryzysowej

Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej jest zadaniem własnym powiatu. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W Warszawie są dwa ośrodki interwencji kryzysowej:

- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** działający od 2002 roku w strukturze Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny „Koło” przy **ul. Dalibora 1 w Warszawie**, oraz
- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** utworzony w 2000 r. i działający w strukturze Ośrodka Wspomagania Rodziny przy **ul. 6-go Sierpnia 1/5 w Warszawie**.

W 2009 roku Centrum w odpowiedzi na zalecenie Wojewody Mazowieckiego podjęło działania mające na celu wydzielenie ośrodków interwencji kryzysowej z placówek wielofunkcyjnych. Uchwałą Nr LX/1866/2009 Rady m.st. Warszawy z dnia 27.08.2009r. został utworzony Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy ul. Dalibora 1 w Warszawie, natomiast Uchwałą Nr LX/1865/2009 Rady m.st. Warszawy z dnia 27.08.2009r. został utworzony Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy ul. 6-go Sierpnia 1/5 w Warszawie.

Na terenie Warszawy działa również **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** Rady Naczelnej Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej przy **ul. Polskiej 33**. Ponadto przy **Ośrodku Wsparcia Dziennego Zespołu Małych Form Opieki i Wychowania „Chata”** przy ul. Bohaterów 50 działa **hostel** dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysu.

Z pomocy ww. placówek mogą skorzystać wszyscy, którzy znaleźli się w nagłym lub przewlekłym kryzysie psychicznym, w sytuacji zagrożenia lub po przejściach traumatycznych. Ośrodki te służyły wsparciem i specjalistyczną pomocą m. in. osobom: obciążonym następstwami wielu trudnych zdarzeń w życiu swoim i rodziny, żyjącym w stanie przewlekłego stresu, powstałego w wyniku nagłej niekorzystnej zmiany życia, przeżywającym trudności małżeńskie/partnerskie lub trudności w kontaktach z dziećmi, dotkniętym przemocą, w tym przemocą domową, przeżywającym utratę kogoś bliskiego (np. śmierć, rozstanie, rozwód), w sytuacjach prób i zamachów samobójczych, ofiarom wypadków i napadów, przeżywającym trudności w relacjach społecznych.

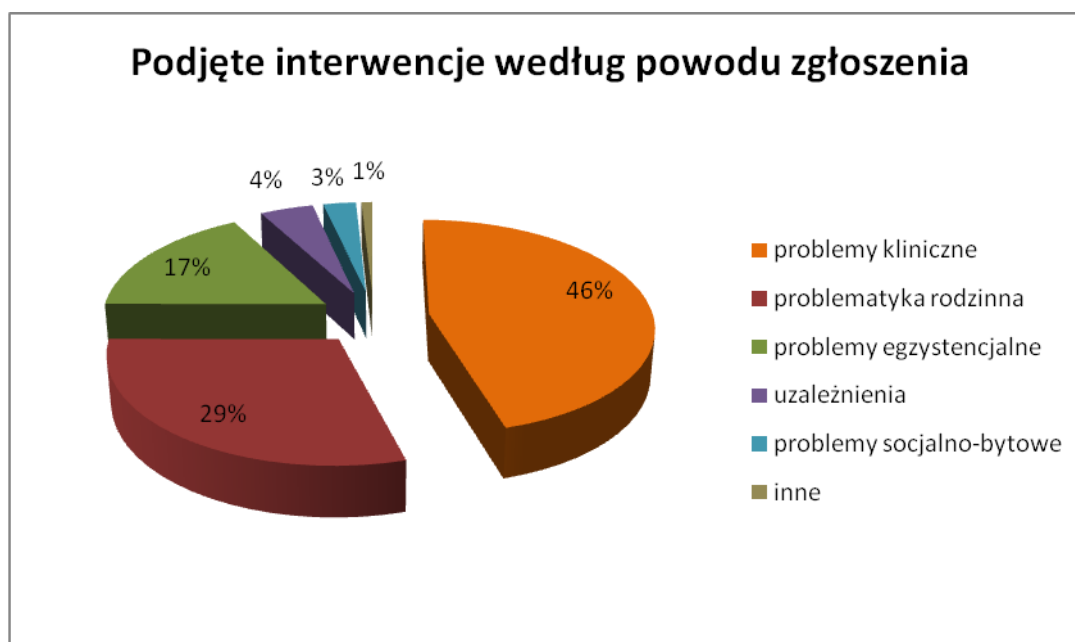
W zależności od potrzeb ośrodki oferowały różne formy pomocy: konsultacje psychologiczne i psychiatryczne, interwencje w środowisku w nagłych zdarzeniach traumatycznych, porady prawne i socjalne, terapię indywidualną, małżeńską i rodzinną, grupy wsparcia. W uzasadnionych przypadkach istniała możliwość skorzystania ze schronienia w jednym z hosteli działających w strukturach ww. ośrodków.

Do ośrodków interwencji kryzysowej można było zgłaszać się osobiście lub telefonicznie umówić ze specjalistą. Pomoc była świadczona bezpłatnie.

Pracownicy placówek – psycholodzy, pedagodzy, psychiatry, prawnicy, pracownicy socjalni pomagali rozwiązywać zgłaszane problemy w nurcie interdyscyplinarnym. Placówki te współpracowały z ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc psychologiczną i psychiatryczną, wymiarem sprawiedliwości, prokuraturą, policją organizacjami pozarządowymi i wyznaniowymi.

W 2009 roku kobiety stanowiły 77% klientów ośrodków interwencji kryzysowej, 20% stanowili mężczyźni, natomiast 3% rodziny, które zgłaszały się głównie na skutek problemów wychowawczych z dzieckiem.

Najczęstszym powodem (46%) interwencji podejmowanych przez Ośrodki były problemy zdrowotne zgłaszających się osób (w tym m. in. objawy nerwicowe i depresyjne). Najmniej interwencji (1%) wynikało z problemów związanych z przemocą ze strony obcych, problemów prawnych oraz doradztwa zawodowego.

W ośrodkach interwencji kryzysowej funkcjonują hostele, dysponujące w sumie 71 miejscami (16 miejsc w hostelu przy ul. Dalibora 1 , 20 miejsc w hostelu przy ul. 6-go Sierpnia 1/5 oraz 35 miejsc w hostelu przy ul. Polskiej 33), które najczęściej świadczyły pomoc dla ofiar przemocy, w tym przede wszystkim przemocy domowej a także ofiarom handlu ludźmi. Hostele były gotowe do zapewnienia schronienia także innym osobom, w tym m.in. uczestnikom nagłych zdarzeń lub katastrof losowych. Ponadto 10 miejsc hotelowych dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji funkcjonuje przy Ośrodku Wsparcia Dziennego Zespołu Małych Form Opieki i Wychowania „Chata” przy ul. Bohaterów 50.

W 2009r. Centrum wydało 75 skierowań do hosteli działających przy wielofunkcyjnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych (Centrum nie kieruje do Ośrodka przy ul. Polskiej 33), w tym 26 Skierowań przedłużało w nich pobyt. Pomocą w formie umieszczenia w hostelu zostały w 2009 roku objęte 124 osoby z tego 54 to osoby dorosłe a 70 to ich dzieci. Skierowań nie otrzymały dwie osoby przebywające w hostelu od jednego do dwóch dni.

Ośrodki interwencji kryzysowej oferowały bezpłatną pomoc. Również osoby skierowane do hosteli nie płaciły za pobyt.

5. Organizacja opieki nad dziećmi w rodzinach zastępczych.

Zadania Centrum w tym zakresie polegają na:

- organizowaniu dzieciom opieki w rodzinach zastępczych,
- udzielaniu pomocy finansowej przysługującej rodzinom zastępczym oraz świadczeniu pracy socjalnej na ich rzecz,
- zawieraniu umów cywilno-prawnych z niespokrewnionymi z dzieckiem rodzinami zastępczymi,
- wspomaganiu prawidłowego przebiegu procesu opiekuńczo-wychowawczego w rodzinach zastępczych,
- przygotowywaniu dla sądu informacji o sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,

- ustalaniu odpłatności od rodziców biologicznych za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej,
- zawieraniu porozumień z innymi jednostkami administracji samorządowej w sprawie zwrotu wydatków poniesionych na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych,
- sporządzaniu niezbędnych opinii, raportów i opracowań prezentujących sytuację dzieci w rodzinach zastępczych i oceniających przebieg pracy opiekuńczo-wychowawczej w rodzinach zastępczych.

W minionym roku Centrum współpracowało z **1451** rodzinami zamieszkałymi na terenie Warszawy. Z tej liczby **266** rodzin zostało ustanowionych w **2009** roku. Strukturę rodzin zastępczych ze względu na stosunek pokrewieństwa do dziecka obrazuje poniższe zestawienie:

Liczba rodzin zastępczych w Warszawie (wg. typów)

Typy rodzin zastępczych		Liczba rodzin	Liczba dzieci w tych rodzinach
rodziny spokrewnione		1261	1526
rodziny niespokrewnione		178	216
rodziny zawodowe (ogółem 12)	<i>Rodziny specjalistyczne</i>	7	10
	<i>Pogotowia rodzinne</i>	3	19
	<i>Rodziny wielodzietne</i>	2	7
OGÓŁEM		1451	1778

Powyżej 100 rodzin zastępczych funkcjonuje w dzielnicach: Bielany, Mokotów, Praga Północ i Południe, Śródmieście, Targówek i Wola. W Warszawie w 2009r. było **12** zawodowych rodzin zastępczych: w dzielnicach Wawer, Ursus, Rembertów, Praga Południe i Targówek po **1** rodzinie, w Śródmieściu i na Mokotowie – **4** rodziny, na Ursynowie – **3**, w których umieszczono łącznie **36** dzieci.

Sprawy rodzin zastępczych rozpatrywane są w drodze postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem stosownych decyzji.

W **2009r.** Dział Rodzin Zastępczych WCPR wydał ogółem **2818** decyzji administracyjnych w tym dotyczących:

- przyznania i zmian wysokości kwoty pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej - **943** decyzje,
- przyznania pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania pełnoletniego wychowanka w rodzinie zastępczej, do czasu ukończenia szkoły, której był uczniem w dniu osiągnięcia pełnoletności – **162** decyzje,
- przyznania jednorazowego świadczenia pieniężnego na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny zastępczej dziecka – **133** decyzje,

- odstąpienia od dochodzenia zwrotu świadczeń nienależnie pobranych przez rodziny zastępcze oraz orzeczenia o zwrocie świadczeń nienależnie pobranych przez rodziny zastępcze – **33** decyzje,
- odstąpienia od ustalania odpłatności za pobyt małoletnich umieszczonych w rodzinach zastępczych od ich rodziców biologicznych – **155** decyzji,
- uchylenia decyzji dotyczących pomocy pieniężnej z powodu zaprzestania sprawowania funkcji rodziny zastępczej – **40** decyzji,
- innych postępowań – **81** decyzji,

Na podstawie uchwały Rady m.st. Warszawy dot. wprowadzenia od 14.08.2008r. bezpłatnych przejazdów dla dzieci z rodzin zastępczych środkami komunikacji miejskiej w minionym roku WCPR wydało **274** zaświadczenia upoważniające do korzystania z ulgi.

Współpracą z rodzinami zastępczymi zamieszkałymi w Warszawie oraz realizacją porozumień w tej sprawie z innymi powiatami zajmuje się w Centrum Dział Rodzin Zastępczych w 12 osobowym składzie. Średnio jeden pracownik socjalny współpracuje ze **132** rodzinami zastępczymi.

W 2009r Centrum ponosiło wydatki na utrzymanie dzieci pochodzących z Warszawy, umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, na podstawie **167 porozumień, 43 porozumienia** zostały zawarte w minionym roku. Porozumienia zostały zawarte z **56 powiatami**.

Również dzieci z innych powiatów przebywały w rodzinach zastępczych mieszkających w Warszawie. W 2009r. przygotowano **43 porozumienia** (do 31 grudnia 2009r. zostało **zawartych 38**).

Ogółem WCPR realizuje **327** porozumień między powiatami dotyczących rodzin zastępczych, w tym:

- **167** w sprawie dzieci pochodzących z Warszawy zamieszkałych na terenie innych powiatów,
- **160** w sprawie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów zamieszkałych w Warszawie.

W 2009r. na świadczenia dla rodzin zastępczych wydano 16 888 909.52zł,
w tym:

- na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych **10 661 653 zł** oraz na pokrycie wydatków związanych z potrzebami dzieci przyjmowanych do spokrewnionych rodzin zastępczych **175 134 zł**.
- na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych niespokrewnionych **1 784 761 zł** oraz na pokrycie wydatków związanych z potrzebami dzieci przyjmowanych do niespokrewnionych rodzin zastępczych **45 318 zł**.
- świadczenia na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w zawodowych niespokrewnionych rodzinach zastępczych specjalistycznych **106 713 zł** oraz o charakterze pogotowia rodzinnego **80 866 zł**.
- świadczenia jednorazowe na pokrycie wydatków związanych z potrzebami dzieci przyjmowanych do rodzin zastępczych niespokrewnionych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego **11 590 zł**.
- wynagrodzenie osób za pełnienie funkcji specjalistycznej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej **154 686 zł**.
- wynagrodzenie osób za pełnienie zadań pogotowia rodzinnego **79 409 zł**.

6. Projektowanie i nadzór nad indywidualnymi programami usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadanie własne powiatu jakim jest przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia (zwanych usamodzielnianymi).

Osoba, która osiągnęła pełnoletniość, uzyskała status osoby usamodzielnianej, zadeklarowała wolę przystąpienia do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą finansową przeznaczaną na:

- usamodzielnienie- jest to jednorazowa pomoc pieniężna, której wysokość (od 100% do 400% podstawy tj. od 1647zł do 6588zł) jest uzależniona od rodzaju placówki lub rodziny zastępczej jaką opuszcza wychowanek i okresu pobytu w zastępczej formie opieki;

- kontynuowanie nauki - jest to comiesięczna pomoc pieniężna dla osoby kontynuującej naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub wyższej; pomoc ta wynosi 30% podstawy, tj. 494,10zł. Pomoc ta jest przyznawana na czas nauki, do czasu jej ukończenia, nie dłużej niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 lat. Pomoc ta nie jest zależna od trybu nauki.

Ponadto usamodzielniani otrzymują pomoc w:

- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pomoc na usamodzielnienie z przeznaczeniem na poprawę warunków mieszkaniowych, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej, pomoc w formie miejsca w mieszkaniu chronionym; pomoc w opiniowaniu i popieraniu wniosków dotyczących ubiegania się o lokal mieszkalny z zasobów mieszkaniowych m.st. Warszawy
- w uzyskaniu zatrudnienia (pomoc niematerialna w formie poradnictwa, skierowań do uczestnictwa w programach, szkoleniach, kursach m.in. w ramach Projektu EFS „Integracja dla samodzielności” realizowanego przez Centrum, skierowań do urzędów, organizacji pozarządowych działających na rynku pracy)
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej (udzielana w miejscu osiedlenia się wychowanek), maksymalna wartość tej pomocy wynosi 4941zł, a w jej skład mogą wchodzić materiały niezbędne do przeprowadzenia remontu, adaptacji mieszkania, urządzenia i artykuły domowe, pomoce naukowe, sprzęt rehabilitacyjny.

Całość prowadzenia postępowań spraw usamodzielnianych wychowanków zarówno rodzin zastępczych jak i placówek opiekuńczo – wychowawczych leży po stronie Działu ds. Usamodzielnienia. Dział ten nadzoruje przebieg każdego z indywidualnych programów usamodzielnienia, prowadzi programy osób pełnoletnich, powracających do Warszawy, a także z warszawskich placówek resocjalizacyjnych, specjalnych i z zakładów poprawczych. W tych placówkach wyznaczone są osoby do współpracy z Centrum przy usamodzielnianiu. Za sprawy osób usamodzielnianych z placówek opiekuńczo - wychowawczych odpowiedzialni są pracownicy socjalni tych placówek. Centrum udziela wsparcia merytorycznego w tym zakresie, nadzoruje i koordynuje, prowadzi współpracę w ramach

kierowanej do młodzieży oferty pomocy pozamaterialnej, głównie w odniesieniu do programów, projektów np. realizowanych w ramach EFS. Ponadto współpracujemy z innymi Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, Miejskimi Ośrodkami Pomocy Rodzinie, Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie realizacji usamodzielnień wychowanków pochodzących z Warszawy, zamieszkałych poza Warszawą, bądź zamieszkujących i osiedlających się w Warszawie, a pochodzących z innych powiatów, właściwych do udzielania pomocy materialnej w zakresie usamodzielnienia.

W Centrum w 2009r. **udzielono pomocy 610 pełnoletnim wychowankom**, którzy opuścili placówkę opiekuńczo-wychowawczą bądź rodzinę zastępczą i przystąpili do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, lub w 2009r. ukończyli jego realizację.

Pomoc na rzecz wychowanków, którzy w 2009r. korzystali z pomocy Centrum z uwzględnieniem typu opieki oraz wysokości świadczeń:

Typ opieki którą opuszcza wychowanek:	Liczba wychowanków którym udzielono różnych form pomocy	Kwota świadczeń
rodzina zastępcza	455	2 131 858,18
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego lub rodzinnego	138	739 393,93
ośrodek szkolno – wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, młodzieżowy ośrodek wychowawczy zakład poprawczy	17	80 442,00
Łącznie	610	2 951 694,13

Na wszystkie rodzaje pomocy materialnej na rzecz usamodzielnianych wychowanków przeznaczono łączną kwotę 2 951 694,13zł. Najliczniejszą grupę stanowili usamodzielniani wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki. Osoby, które otrzymały lokale mieszkalne bądź lokale mieszkalne w których zamieszkują otrzymały dodatkowo pomoc z przeznaczeniem na poprawę warunków mieszkaniowych. Informacje o formie pomocy zawierają poniższe zestawienia.

Wychowankowie rodzin zastępczych:

Forma pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	36	36	142 413,50zł
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	442	3608	1 781 514,82zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	46	46	207 929,86zł
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, /w tym w mieszkaniu chronionym/	83	-	-
SUMA	455*		2 131 858,18

* liczba osób nie jest sumaryczna, bowiem dotyczy wychowanków, którzy otrzymali jednocześnie różne formy pomocy

Wychowankowie placówek:

Forma pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	23	23	139 995,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	147	990	552 044,95
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	27	27	127 796,00
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, /w tym w mieszkaniu chronionym/	68	-	-
SUMA	155*		819 835,95

* liczba osób nie jest sumaryczna, bowiem dotyczy wychowanków, którzy otrzymali jednocześnie różne formy pomocy

W 2009 roku Centrum zakończyło postępowania i wydało 866 rozstrzygnięć administracyjnych dotyczących pełnoletnich usamodzielnianych wychowanków.

Centrum dokonuje okresowych analiz i ocen w zakresie skuteczności stosowanych rozwiązań, modyfikuje na bieżąco nieadekwatne do sytuacji wychowanków. W minionym roku

ponownie dokonano bilansu w zakresie realizacji potrzeb mieszkaniowych usamodzielnianych wychowanków.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę lokali przyznanych wychowankom w 2009 roku przez Wydziały Zasobów Lokalowych w poszczególnych Dzielnicach Warszawy zaadaptowanych i wyposażonych przy udziale Centrum. Wskazuje także liczbę lokali mieszkalnych otrzymanych w poprzednich latach lub stanowiących ich docelowe miejsce zamieszkania.

Dzielnica Warszawy	Liczba „nowych” lokali mieszkalnych przyznanych w 2009r	Liczba „starych” lokali doposażonych w ramach pomocy WCPR
Praga Północ	7	15
Praga Południe	5	9
Bielany	1	10
Ochota	2	4
Wola	3	6
Mokotów	6	6
Bemowo	1	4
Włochy	0	2
Wawer	3	1
Rembertów	1	0
Żoliborz	1	0
Śródmieście	2	5
Ursynów	0	1
Targówek	3	5
ŁACZNIE	35	68

W 2009r. **35 kolejnych pełnoletnich wychowanków** podpisało umowy dotyczące najmu lokalu mieszkalnego z zasobów mieszkaniowych m.st. Warszawy. Z poniższej analizy wynika, że mamy doczynienia z tendencją malejącą.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wychowanków, którzy otrzymali lokale mieszkalne z zasobów m.st. Warszawy:

Rok	Liczba lokali mieszkalnych
2003	25
2004	25
2005	25
2006	35
2007	56
2008	52
2009	35

W porozumieniu z Wydziałem Zasobów Lokalowych Dzielnicy Mokotów Centrum pozyskało kolejnych 5 lokali mieszkalnych z przeznaczeniem na mieszkania chronione. Obecnie dysponujemy 18 mieszkaniami chronionymi z 36 miejscami dla usamodzielnianej młodzieży.

7. INTEGRACJA CUDZOZIEMCÓW

Pomoc w procesie integracji cudzoziemców jest realizowana w ramach indywidualnych programów integracyjnych. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, które nadzorują i koordynuje Wojewoda. Zasady i tryb udzielania wsparcia tej grupie cudzoziemców objętych ochroną w naszym kraju określa rozdział 5 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009 Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. (Dz. U. z 2009 r. Nr 45 poz. 366).

Zgodnie z ustawą dnia 13 czerwca 2003 r. *o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz.U.09.189.1472 cudzoziemcowi nadaje się **status uchodźcy**, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. Cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, udziela się **ochrony uzupełniającej**, w przypadku gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez:

- 1) orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji,
 - 2) tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie,
 - 3) poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego
- i ze względu na to ryzyko nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia.

Powyższych form ochrony w formie decyzji administracyjnych udziela cudzoziemcom Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Celem pomocy udzielanej przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie jest zapewnienie wsparcia w początkowym okresie integracji cudzoziemców zamieszkałym na terenie m. st. Warszawy. Podstawową rolą Centrum w realizacji tego zadania jest rozpoznanie ich bieżącej sytuacji, określenie potrzeb oraz zapewnienie odpowiednich form pomocy. Zadaniem pracowników socjalnych wspierających poszczególne rodziny jest także motywowanie do podejmowania przez cudzoziemców inicjatyw zmierzających do poprawy swojej sytuacji oraz koordynowanie działań instytucji i organizacji wspierających naszych klientów w procesie ich integracji. Narzędziem temu służącym jest Indywidualny Program Integracji, tj. pisemna umowa między osobą korzystającą z pomocy i powiatowym centrum pomocy rodzinie, określająca wzajemne zobowiązania oraz sposób współdziałania, umożliwiającą

w miarę możliwości pełną integrację cudzoziemca i jego rodziny. Czas trwania programu integracyjnego nie może przekraczać 12 miesięcy.

Przyznawana pomoc obejmuje:

- świadczenia pieniężne, z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie oraz pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego (W Warszawie nauka języka polskiego dla realizatorów indywidualnych programów integracji jest gwarantowana nieodpłatnie w ramach projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych), w wysokości od 446 do 1 175 zł mies. w zależności od wielkości rodziny oraz okresu realizacji IPI,
- opłacenie składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- pracę socjalną oraz specjalistyczne poradnictwo, obejmujące w szczególności poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne.

W 2009 r. Centrum wspierało realizację 326 indywidualnych programów integracji. W porównaniu do 2008r liczba prowadzonych programów wzrosła o 30 %.

Pomoc przyznawana cudzoziemcom

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Zasiłki pieniężne na utrzymanie	326	649	4.187	2.737.617,44

Średni miesięczny koszt świadczenia wynosił 653,83 zł

.

Dane demograficzne:

Z pomocy Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie w 2009 r. skorzystało łącznie 649 cudzoziemców pochodzących z 14 krajów: Rosji (narodowości czeczeńskiej), Białorusi, Iraku, Afganistanu, Bezpaństwowiec – Palestyna, Chin, Sri Lanki, Togo, Pakistanu, Kongo, Somalii, Sudanu, Butanu i Turkmenistanu.

Biorąc pod uwagę strukturę rodzin korzystających z pomocy integracyjnej największą grupę stanowili cudzoziemcy prowadzący jednoosobowe gospodarstwa. Najmniej w programach integracyjnych uczestniczyło rodzin pięcioosobowych.

Struktura rodzin cudzoziemców

Rodziny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1 osobowe	208	208
2 osobowe	39	78
3 osobowe	19	57
4 osobowe	22	88
5 osobowe	26	130
6 osobowe i większe	12	88
RAZEM	326	649

33 % uchodźców (tj. 109 rodzin), które skorzystały z pomocy Centrum to rodziny z dziećmi. Liczba rodzin niepełnych – stanowi 19 % wszystkich typów gospodarstw domowych, i aż 57 % wszystkich rodzin z dziećmi. W porównaniu do roku 2008 znacznie (o 17 %) zwiększyła się liczba rodzin niepełnych.

Stan realizacji programów integracyjnych w 2009 r.

	Status uchodźcy i ochrona uzupełniająca			Razem
	Programy trwające	Programy zakończone zgodnie z założeniami IPI	Programy przerwane przed czasem	
Liczba IPI	85	185	56	326

Podjęmowane działania:

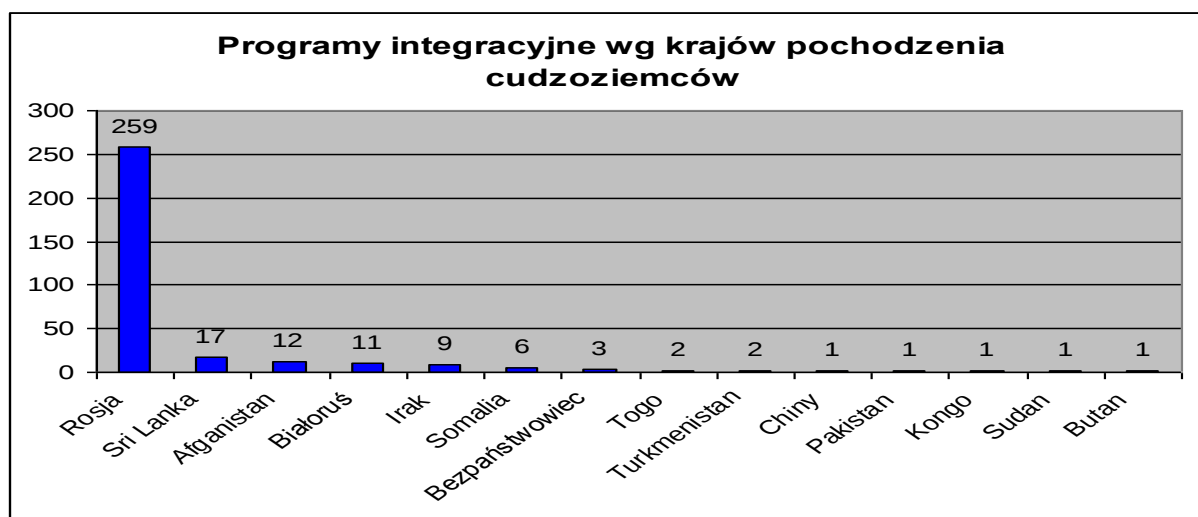
1. Przyjęto 213 nowych wniosków cudzoziemców o udzielenie pomocy w ramach indywidualnych programów integracji.
2. Prowadzono postępowania polegające na rozeznaniu sytuacji uchodźców poprzez przeprowadzanie wywiadów środowiskowych z rodzinami, w konsekwencji których

opracowywano 148 indywidualnych programów integracyjnych oraz 48 aneksów do programów, wynikających ze zmiany sytuacji w/W. W efekcie podjęto wypłatę świadczeń.

3. Z powodu nie wywiązywania się przez cudzoziemców ze zobowiązań zawartych w programach integracyjnych – wstrzymano udzielanie pomocy w 56 przypadkach, W 133 sprawach postępowanie administracyjne zakończono wydaniem decyzji o odmowie udzielenia pomocy integracyjnej, z tego:

- w 53 sprawach – z powodu nie podjęcia zobowiązań wynikających z programów integracyjnych, po wstrzymaniu pomocy,
- w 43 sprawach - z powodu złożenia wniosku o przyznanie pomocy po terminie,
- w 18 sprawach – z powodu skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślenie,
- w 19 sprawach – z powodu niedopełnienia wymogów formalnych (niedostarczenia wymaganych dokumentów oraz braku kontaktu i możliwości przeprowadzenia wywiadu środowiskowego),

Programy wg kraju pochodzenia i liczby osób w rodzinach

Podjęcie zatrudnienia przez cudzoziemców jest jednym z istotniejszych elementów sprzyjających procesowi integracji. 39 osób, które zakończyły realizację programów integracyjnych w 2009 podjęło zatrudnienie w oparciu o różne rodzaje umów o pracę.

8.Finansowe formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie realizuje działania zmierzające do ograniczenia społecznych skutków niepełnosprawności przede wszystkim poprzez udzielanie niepełnosprawnym pomocy finansowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ponadto Centrum wydaje karty parkingowe dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz dla instytucji zajmujących się ich rehabilitacją. Centrum jest również stroną porozumienia zawartego z **Centrum Usług Socjalnych i Szkolenia Kadr Pomocy Społecznej "Ośrodek Nowolipie"** w sprawie prowadzenia w siedzibie WCPR punktu informacyjnego programu Asystent Osoby Niepełnosprawnej.

Centrum przy realizacji zadań współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz Państwowym Funduszem Osób Niepełnosprawnych, z którego pochodzi gro środków przeznaczonych na finansowe wspieranie osób niepełnosprawnych.

W minionym roku na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej przeznaczono 18.853.178,00 zł. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizuje Urząd Pracy m.st. Warszawy, Centrum jest jedynie realizatorem płatności w tym zakresie. Z tej kwoty w ciągu roku na finansowe wsparcie niepełnosprawnych wydatkowano 18.680.705,00 zł. tj. 99% planowanych środków.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych :

	plan	wykonanie	
Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	2 060 285,00 zł	2 014 307,00 zł	97,77%
Dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej	7 427 592,00 zł	7 426 227,11 zł	99,98%
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych	1 650 000,00 zł	1 647 320,39 zł	99,84%
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	1 050 000,00 zł	1 048 827,10 zł	99,89%
Dofinansowanie likwidacji barier technicznych	300 000,00 zł	298 681,36 zł	99,56%
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	500 000,00 zł	498 723,00 zł	99,74%
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2 815 301,00 zł	2 763 905,00 zł	98,17%
razem	15 803 178,00 zł	15 697 990,96 zł	99%

Spośród form finansowego wspierania niepełnosprawnych największą popularnością cieszyły się dopłaty do turnusów rehabilitacyjnych. W roku 2009 10.934 osób ubiegało się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach. Przyznano dofinansowanie 3.040 osobom, jednak wypłacono je dla 2.880 osób. Różnica ta wynika z rezygnacji z przyznanego dofinansowania, szczególnie gdy realizacja przypada na sezon jesienno – zimowy.

Ponadto m.st. Warszawa jest inicjatorem i organizatorem programu leczenia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. W ramach tego programu Centrum przeprowadziło rekrutację i kierowanie dzieci do Ośrodka Rehabilitacyjno-Wypoczynkowego „SYRENA” w Mielenie. Rehabilitacja prowadzona była we współpracy z firmą Euromed, stosującą rehabilitację z wykorzystaniem kombinezonu kosmicznego. W roku 2009 zorganizowano pięć 28 dniowych turnusów, w których udział wzięło ogółem 49 dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. Wszystkie wnioski w tej grupie zostały zrealizowane.

Strukturę beneficjentów obrazuje poniższa tabela:

dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	
liczba osób ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami	10 934
w tym liczba opiekunów	2 845
przyznane dofinansowania	3 040
wypłacone dofinansowania (liczba osób)	2 880
w tym dorośli niepełnosprawni	1 131
dzieci i młodzież	727
opiekunowie dorosłych	424
opiekunowie dzieci i młodzieży	598
w tym kobiety	976

Z pomocy przeznaczonej na pokrycie części kosztów zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych skorzystały 2104 osoby.

dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, i środki pomocnicze	
złożone wnioski	2 394
wypłacone dofinansowania (liczba osób)	2 104
w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	381
dla kobiet	1 151

Szczególną formą aktywizacji społecznej niepełnosprawnych jest uczestnictwo w zajęciach sportowych, rekreacyjnych oraz imprezach kulturalnych i artystycznych. W 2009r zawarto 79 umów na dofinansowanie w/w imprez na kwotę 498 723 zł tj. 99,7% planowanych środków. Ta forma aktywizacji niepełnosprawnych cieszy się coraz większą popularnością.

dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	
złożone wnioski	164
zawarte umowy	79
wypłacone dofinansowania (liczba osób)	4715
w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	1596

Dużą popularnością cieszyła się możliwość dofinansowania zakupu sprzętu ułatwiającego niepełnosprawnym komunikowanie się ze światem zewnętrznym. Na dofinansowanie zakupu komputerów, „czytaków”, lup, powiększalników oraz innego sprzętu z katalogu przedmiotów likwidujących bariery w komunikowaniu się przeznaczono 1 048 827 zł. dla 471 beneficjentów.

Z pomocy finansowej na likwidację barier architektonicznych skorzystało 180 osób na łączną kwotę 1 647 321,00 zł. Likwidowane były bariery architektoniczne zarówno w mieszkaniach osób niepełnosprawnych jak i w miejscach ogólnodostępnych (np. podjazdy do klatek schodowych itp.).

Rosnącym zainteresowaniem cieszy się dofinansowanie do likwidacji barier technicznych (pralki, zmywarki, specjalne biurka). Wydano na ten cel 298 681,00 zł.

dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	
złożone wnioski	1 487
zawarte umowy	863
wypłacone dofinansowania (liczba osób)	851
z tego na bariery architektoniczne	180
na bariery w komunikowaniu się	471
na bariery techniczne	200

Największą kwotę ze środków PFRON przeznaczono na sfinansowanie kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej 7 427 592 zł Zgodnie z przepisami m.st. Warszawa dotowało warsztaty kwotą 1 108 891 zł. Po uwzględnieniu środków samorządowych oraz środków własnych podmiotów prowadzących warsztaty udział pieniędzy Funduszu wyniósł 87% .

W 2009 roku w Warszawie działało 15 warsztatów terapii zajęciowej, z ich oferty skorzystały 502 osoby, w tym 92 osoby to niepełnosprawna młodzież. Najmniejszy WTZ oferował miejsca dla 20 uczestników, największy dla 60.

NAZWA WARSZTATU	ADRES WTZ	LICZBA UCZESTNIKÓW
Stowarzyszenie "AGIS"	02-555 Warszawa Al. Niepodległości 165	20
Stowarzyszenie "OTWARTE DRZWI"	03-448 Warszawa ul. Równa 10/3	25
Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Deotymy	01-441 Warszawa ul. Deotymy 41	35
Stowarzyszenie "POMOST"	03-291 Warszawa ul. Św. Wincentego 85	30
Fundacja Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym	01-355 Warszawa ul. Konarskiego 60	35
Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	02-639 Warszawa ul. Głogowa 2B	28
Instytut Psychiatrii i Neurologii	02-957 Warszawa ul. Sobieskiego 9	39
Warszawski Oddział Terenowy Krajowego Towarzystwa Autyzmu	02-695 Warszawa ul. Orzycka 20	24
Towarzystwo Budownictwa Społecznego SELENUS	01-903 Warszawa ul. Marii Dąbrowskiej 15	35
Fundacja PERPETUUM MOBILE	01-780 Warszawa ul. Broniewskiego 9	30
"NOWA PRACA NIEWIDOMYCH"	00-465 Warszawa ul. 29 Listopada 10	36
Fundacja "DOM	01-908 Warszawa ul. Wólczyńska 64	30
Stowarzyszenie "WIARA i NADZIEJA"	02-389 Warszawa Al. Bohaterów Września 7	30
DPS "NA PRZEDWIOŚNIU"	04-748 Warszawa ul. Przedwiośnie 1	60
Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Karolkowa	01-197 Warszawa ul. Karolkowa 71	45

Wydawanie Kart Parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz dla instytucji działających na rzecz tej grupy osób

Karta Parkingowa jest dokumentem, który uprawnia do nieodpłatnego parkowania w strefie płatnego parkowania na tzw. kopertach na terenie kraju i całej Europy.

W roku 2009 zostało wydanych 5160 kart parkingowych. W stosunku do roku 2008 liczba wydanych kart wzrosła o 10%. WCPR-SCON wydało 211 wtórników kart oraz 688 przedłużeń kart, 4261 kart wydano po raz pierwszy.

9.Orzekanie o niepełnosprawności

Zadanie to realizuje Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności zwany dalej Zespołem.

Do rozpatrzenia poszczególnych wniosków powoływane są składy orzekające.

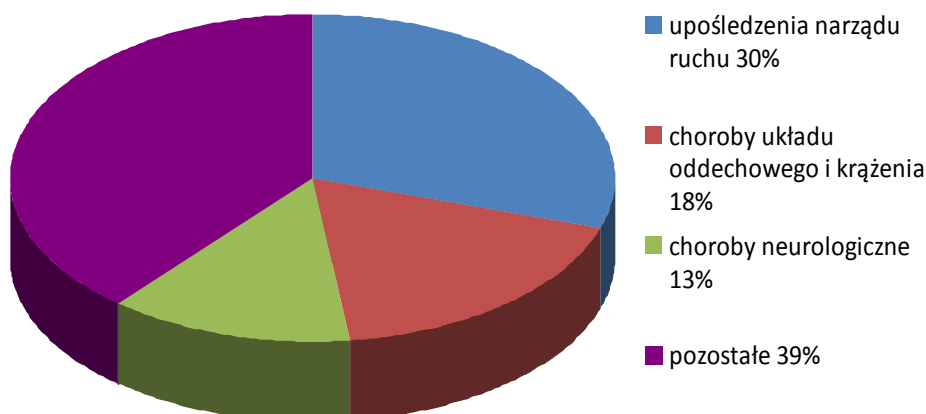
W minionym roku w skład Zespołu Orzekającego wchodziło 50 osób, w tym min.:

- 29 lekarzy różnych specjalności,
- 9 psychologów,
- 3 doradców zawodowych,
- 8 pracowników socjalnych,
- 1 pedagog,

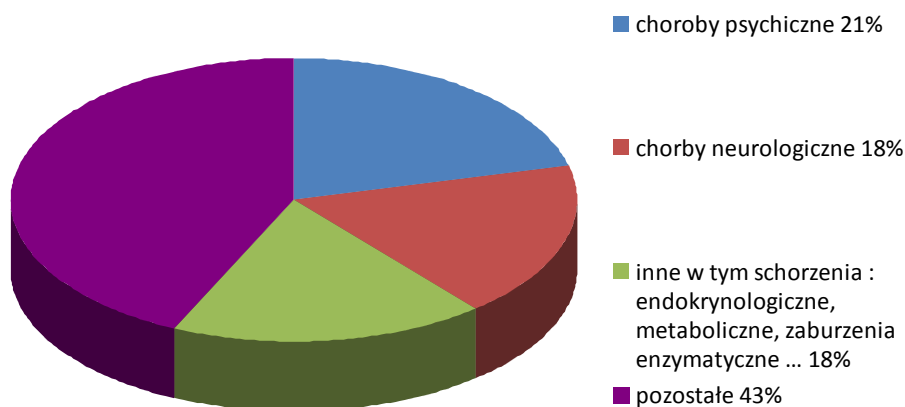
Składy orzekające odbyły łącznie 1177 posiedzeń, w tym 137 posiedzeń dotyczących dzieci i 113 posiedzenia wyjazdowe.

W roku 2009 do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wpłynęło ogółem **14.295 wniosków w sprawie uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, w tym 1.384 wniosków dotyczyło osób przed 16 rokiem życia.** Zespół wydał w 2009 r. **14.254 orzeczeń, w tym 1.407 orzeczeń dotyczących osób poniżej 16 roku życia.**

Najczęstsze przyczyny niepełnosprawności w orzeczeniach dorosłych

Najczęstsze przyczyny niepełnosprawności w orzeczeniach dzieci

Do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności zostały złożone 862 odwołania, z czego 337 zostało utrzymanych w mocy.

Analiza struktury składanych wniosków wykazuje, że 45% spraw, to wnioski powtórne (tj. osób, którym mija czas ważności poprzedniego orzeczenia).

Dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność jest legitymacja osoby niepełnosprawnej wydana przez starostę lub osobę imiennie upoważnioną; legitymacje wydawane są na wniosek zainteresowanego. W ubiegłym roku wydano łącznie **9 396 legitymacji**, w tym **771 dla osób poniżej 16 roku życia**.

10. Poradnictwo prawne i specjalistyczne: w tym rodzinne na rzecz rodzin naturalnych i zastępczych.

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie zadanie udzielania informacji o prawach i uprawnieniach rodzin potrzebujących pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej realizowało zarówno we własnym zakresie, jak też we współpracy z podlegającymi mu jednostkami oraz korzystało z pomocy organizacji pozarządowych.

Osoby zwracające się telefonicznie, korespondencyjnie, za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz osobiście do tut. Centrum otrzymywały informację o przysługujących im prawach i uprawnieniach a także możliwościach uzyskania stosownej do potrzeb pomocy ze strony urzędów, instytucji oraz organizacji działających na terenie Warszawy, w jej okolicach a także w całym kraju.

Najczęściej zgłaszane do Centrum sprawy dotyczyły uzyskania pomocy w rozwiązaniu problemów rodzinnych, w tym: konfliktów małżeńskich, opieki nad dziećmi po rozwodzie lub po rozpadzie związków, problemów wychowawczych z dorastającymi dziećmi, przemocy, uzależnień oraz problemów materialnych. Można zakładać, iż specyfika zgłaszanych spraw wynikała z nazwy naszej jednostki, sugerującej uzyskanie pomocy przez rodziny znajdujące

się w trudnych sytuacjach życiowych, bez względu na rodzaj problemów, jakie były jej udziałem.

Pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego dostępna była także w dwóch ośrodkach interwencji kryzysowej przy ul. Dalibora 1 oraz ul. 6 - Sierpnia 1/5.

Zadanie zapewnienia specjalistycznego poradnictwa, w tym także rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych jednostki było prowadzone przez Centrum we współpracy z Publicznym Ośrodkiem Adopcyjno – Opiekuńczym oraz niepublicznymi placówkami tego typu, a także działającymi w tym obszarze organizacjami pozarządowymi.

11.Nadzór nad domami pomocy społecznej i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w tym rodzinnymi domami dziecka dla których m. st. Warszawa jest organem prowadzącym.

Prowadzenie nadzoru nad domami pomocy społecznej i placówkami, u podstaw którego leży nie tylko przeprowadzanie kontroli i stosowania jej wszystkich elementów czyli obserwacji, sprawdzenia, oceny i diagnozy oraz postulatów naprawczych, ale również to, co jest istotne dla funkcji nadzoru, czyli sama możliwość wiążącego oddziaływania. Działania nadzorcze obejmują także podejmowanie w stosunku do podmiotów nadzorowanych czynności o charakterze niewładczym, organizatorskim, opiekuńczym. Z tego względu ważne dla WCPR są także takie formy i środki oddziaływania nadzorczego jak np. wspomaganie, wspieranie, uzgadnianie stanowisk w określonych sprawach, instruktaż, udzielanie pomocy.

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie w 2008r sprawowało w imieniu Prezydenta m.st. Warszawy nadzór nad łącznie 46 jednostkami w tym niepublicznymi.

W tej liczbie było:

- 18 domów pomocy społecznej,
- 23 całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze w tym 10 placówek rodzinnych
- 5 ośrodków adopcyjno - opiekuńczych.

a) Nadzorowanie funkcjonowania domów pomocy społecznej

W Warszawie działa **18 domów pomocy społecznej stałego pobytu**, dysponujących **1.826 miejscami**, w tym 3 domy prowadzone przez Zgromadzenia Zakonne i 2 domy prowadzone przez fundacje w ramach umów zawartych przez m.st. Warszawę.

Typy domów pomocy społecznej

TYP DOMU	LICZBA DOMÓW	LICZBA MIEJSC
Dom pomocy społecznej dla osób starszych	7 <i>w tym 1 prowadzony przez 'Fundację „Gniazdo Rodzinne”</i>	608
Dom pomocy społecznej dla przewlekle somatycznie chorych	7 <i>w tym 2 prowadzone przez Zgromadzenie Zakonne</i>	744
Dom pomocy społecznej dla przewlekle psychicznie chorych	1	200
Dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	2 <i>w tym 1 prowadzony przez Zgromadzenie Zakonne</i>	249
Dom Pomocy Społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1 <i>prowadzony przez Fundację „Pomocna Dłoń”</i>	25
RAZEM	18	1 826

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny, do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, który dla placówek w Warszawie ustala Prezydent.

W przypadku mieszkańców domów pomocy społecznej, skierowanych i umieszczonych na podstawie decyzji o przyznaniu tego świadczenia przed 1 stycznia 2004r., odpłatność ustala się na zasadach obowiązujących w dniu kierowania (według Ustawy z dnia 29 listopada 1990r. o *pomocy społecznej*), tj. 70% dochodu mieszkańca, a różnicę uzupełnia się dotacją celową z budżetu państwa. Mazowiecki Urząd Wojewódzki w roku 2009 ustalił średnią miesięczną wojewódzką kwotę dotacji: do dnia 31 marca 2009r. w wysokości 1.585 zł i od dnia 1 kwietnia 2009r. w wysokości 1.620 zł dla wszystkich domów pomocy społecznej bez względu na ich typ. W przypadku osób skierowanych i umieszczonych w domu pomocy społecznej na podstawie przepisów Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej ustala się w wysokości 70 % dochodu tej osoby, dopłaty rodziny w zależności od jej sytuacji finansowej oraz dopłaty gminy, która kieruje mieszkańca do domu pomocy społecznej.

Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem domów pomocy społecznej prowadzonych przez m.st. Warszawę odbywa się poprzez:

- lustracje, kontrole i monitorowanie realizacji przez domy pomocy społecznej „programów naprawczych”, prowadzących do uzyskania przez placówki standardów opieki, określonych w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005r. w *sprawie domów pomocy społecznej* (Dz. U. z 2005r., Nr 217, poz.1837). Dzięki prowadzonym działaniom warszawskie Domy systematycznie osiągają wymagane przepisami standardy. W przypadku 9 placówek decyzją Wojewody Mazowieckiego organ prowadzący uzyskał zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej. Są to:

1. Dom Pomocy Społecznej im. „Matysiaków” przy ul. Arabskiej 3,

2. Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Kawęczyńskiej 4B,
3. Dom Pomocy Społecznej „Chemik” przy ul. Korotyńskiego 10,
4. Dom Pomocy Społecznej „Syrena” przy ul. Syreny 26,
5. Dom Pomocy Społecznej „Leśny” przy ul. Tułowickiej 3,
6. Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów przy ul. Dickensa 25,
7. Dom Pomocy Społecznej Fundacji Pomocna Dłoń przy ul. Odrębnej 10,
8. Dom Pomocy Społecznej Fundacji Gniazdo Rodzinne przy ul. Kilińskiego 10/12 w Warszawie - Wesołej,
9. Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia przy ul. Hetmańskiej 44.

Pośród 9 pozostałych placówek 7 kompletuje niezbędne do rejestracji dokumenty i ma szansę na rejestrację w 2010r. 1 Dom ma nieuregulowaną sprawę własności gruntu i nieruchomości, co może opóźnić sprawę rejestracji. Natomiast w przypadku 1 Domu uzyskanie wymaganych standardów przedłuży się na kolejne lata z uwagi na konieczność dodatkowych nakładów inwestycyjnych szczególnie związanych z ochroną przeciwpożarową.

- Rozpatrywanie spraw interwencyjnych dotyczących domów pomocy społecznej, prowadzenie postępowań wyjaśniających związanych z zażaleniami i skargami na działalność tych placówek. W ramach tych działań w 2009r. przeprowadzono kontrole doraźne w 4 Domach, rozpatrzono 4 sprawy interwencyjne i 3 skargi;
- Sporządzanie comiesięcznych zestawień wykorzystania miejsc w domach pomocy społecznej dla Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego i potrzeb własnych;
- Opiniowanie wystąpienia o środki inwestycyjne, nalizowano plany i sprawozdania finansowe.

Ponadto w trakcie organizowanych okresowo narad z dyrektorami dps-ów omawiano najważniejsze sprawy związane z zarządzaniem jednostką organizacyjną pomocy społecznej, prezentowano znowelizowane przepisy prawa dotyczące tej dziedziny, a także stwarzano warunki do wymiany doświadczeń pomiędzy dyrektorami, zapraszano osoby spoza samorządu warszawskiego istotne z pkt. widzenia analizowanych problemów (administracji rządowej, Izby Pielęgniarskiej).

W ramach sprawowanego przez WCPR nadzoru nad dps szczególną uwagę zwracano na takie tematy jak:

- praca terapeutyczna z mieszkańcami dps – ów
- aktywizacja mieszkańców
- wykorzystywanie w bieżącym funkcjonowaniu domów wolontariuszy.

W dniach 6 – 8 października 2009r., Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie wraz z Polskim Towarzystwem Pracowników Socjalnych, w Ośrodku Szkoleniowym Instytutu Rozwoju Służb Społecznych w Białobrzegach zorganizowało X Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej m.st. Warszawy.

W imprezie wzięli udział przedstawiciele 18 domów pomocy społecznej oraz Centrum Usług Socjalnych i Szkolenia Kadr Pomocy Społecznej „Ośrodek Nowolipie” (łącznie 124 mieszkańców i 26 opiekunów). Program Przeglądu przewidywał 3 dni prezentacji przygotowanej przez Mieszkańców, w wystęпах od 10-20 minut. Repertuar był szeroki: od adaptacji literatury pięknej, po autorskie scenariusze mieszkańców i terapeutów oraz występy muzyczne.

b) Nadzorowanie placówek opiekuńczo - wychowawczych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa Prezydent m.st. Warszawy co roku ogłasza średni miesięczny koszt dla wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych, które działają

na terenie Warszawy. Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2009 roku zgodnie z Załącznikiem do Zarządzenia Prezydenta m. st. Warszawy Nr 2816/2009 z dnia 30 marca 2009 roku w poszczególnych typach placówek wahał się od 2479,28 zł do 5793,76 zł co prezentuje poniższy wykres:

Warszawskie placówki opiekuńczo-wychowawcze podejmują szereg działań mających na celu poprawę sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i szkolnej wychowanków. Ponadto praca placówek w dużej mierze skoncentrowana jest na skrócenie czasu pobytu wychowanków poprzez zintensyfikowanie pracy na rzecz dziecka mającą na celu jego powrót do domu rodzinnego, znalezienie rodziny adopcyjnej lub zastępczej.

Najwięcej małoletnich powróciło do swych rodzin biologicznych, podobnie jak w roku poprzednim, z placówek wielofunkcyjnych. Przekazały one również najwięcej wychowanków do rodzin adopcyjnych oraz usamodzielnili pełnoletnich wychowanków. Efektem pracy niepublicznych placówek socjalizacyjnych były przede wszystkim powroty dzieci do rodzin biologicznych. Praca placówek interwencyjnych ukierunkowana była podobnie jak w latach poprzednich na szybki powrót wychowanków do domów rodzinnych. W sytuacji pracy z rodziną, która nie przynosiła oczekiwanych efektów, dzieci były kierowane do placówek socjalizacyjnych, również tych funkcjonujących w strukturach placówek wielofunkcyjnych.

Ważnym zjawiskiem, które również można zaobserwować analizując dane jest zdecydowanie większa liczba wychowanków, którzy zostali umieszczeni w placówkach (670) niż je opuścili (530).

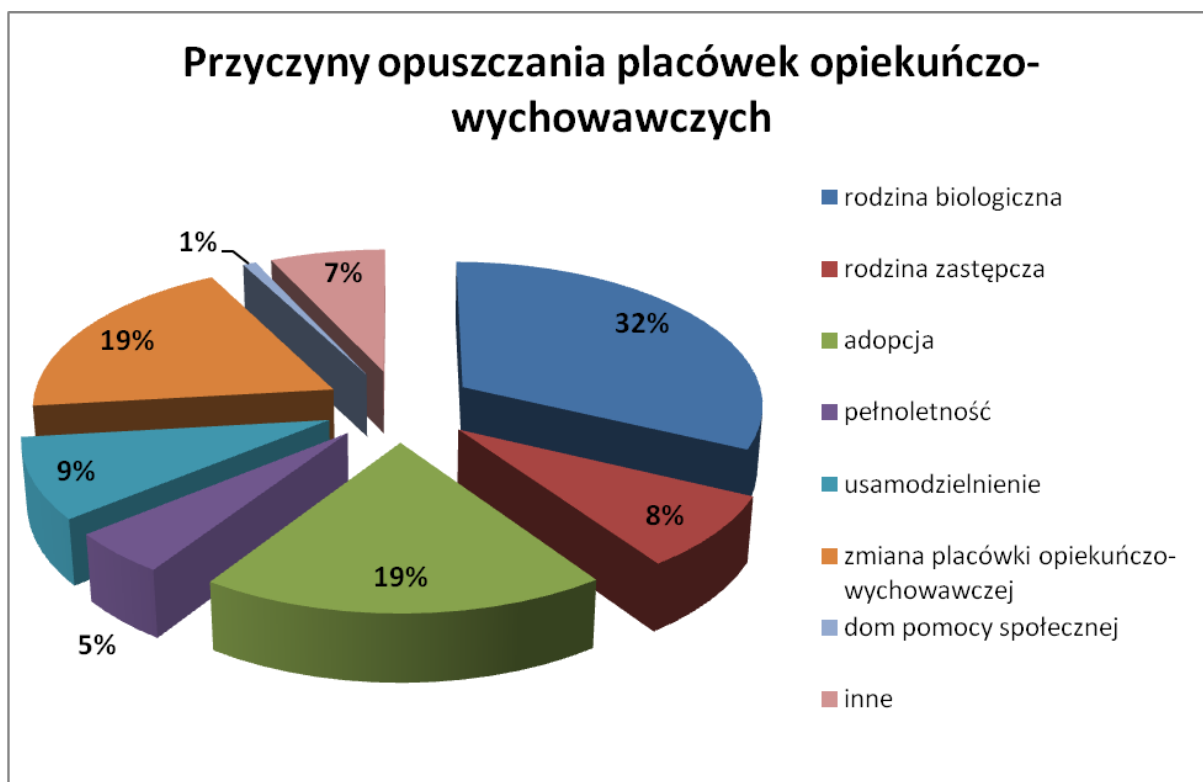
W chwili objęcia opieką małoletniego każda placówka opiekuńczo-wychowawcza zgodnie z zapisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 roku w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. Nr 201 z 2007r., poz. 1455) podejmuje próbę pracy z rodziną biologiczną wychowanka. Podstawę tych działań stanowi realizacja programów pracy z rodziną, którymi obejmowani są rodzice. Nie wszyscy jednak podejmują działania mające na celu powrót dzieci do domu rodzinnego.

Praca z rodziną w placówce koncentruje się na działaniach socjalnych, terapii, zorganizowaniu wsparcia materialnego przy pomocy pracowników ośrodków pomocy społecznej i aktywizację zawodową. Obejmuje ona następujące etapy: diagnozę, sporządzenie

planu naprawy sytuacji rodzinnej, zawarcie kontraktu, wspieranie w jego realizacji, ocenę i ewaluację działań, sporządzenie wniosków o zmianę sytuacji prawnej dziecka. Etapy te są realizowane w oparciu o poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne, mediacje, reprezentowanie interesów dziecka w Sądzie, warsztaty umiejętności wychowawczych, organizowanie terapii indywidualnych i grupowych w zależności od potrzeb klienta i przede wszystkim rozmowy indywidualne z członkami rodziny.

Większość placówek posiada autorskie programy pracy z rodziną, które realizuje na rzecz poprawy sytuacji dziecka i jego bliskich.

Efektem pracy z rodziną w placówkach są liczne powroty do domu rodzinnego, co obrazuje poniższy wykres.

W 2009 roku 202 dzieci powróciło do swych rodzin biologicznych. W drugiej kolejności małoletni zmieniali placówki (120 wychowanków) głównie z interwencyjnych na socjalizacyjne oraz byli przysposabiani (120) lub umieszczani w rodzinie zastępczej (52). Usamodzielnionych zostało 57 wychowanków.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze znajdujące się w Warszawie wychodząc naprzeciw potrzebom dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej tworzą również różne formy opieki szczególnie w środowisku. Do takich form należą m. in. **mieszkania filialne**. Na terenie Miasta jest ich jedenaście. Działają przy następujących placówkach:

- Dom Dziecka Nr 1 „Nasz Dom”, Al. Zjednoczenia 34 w Warszawie,
- Ośrodek Wspomagania Rodziny, ul. 6-go Sierpnia 1/5 w Warszawie,
- Zespół Małych Form Opieki i Wychowania „Chata”, ul. Bohaterów 50 w Warszawie,

- Dom Dziecka Nr 15 im. Ks. G.P. Baudouina, ul. Nowogrodzka 75 w Warszawie.

Praca w filiach jest wynikiem idei tworzenia małych wyspecjalizowanych, umieszczonych w lokalnym środowisku zespołów wychowawczych oraz stworzenia warunków życia najbardziej zbliżonych do życia w rodzinie dla dzieci, które nie miały i nie mają większych szans na powrót do rodziny własnej, bądź też znalezienia rodziny zastępczej czy adopcyjnej. W 2009 roku zostały uruchomione dwie filie Zespołu Małych Form Opieki i Wychowania „Chata” w Warszawie. Kolejna filia Ośrodka Wspomagania Rodziny w Warszawie zostanie uruchomiona w pierwszym kwartale 2010 roku. Przekazanie kolejnego mieszkania na potrzeby wychowanków Domu Dziecka Nr 15 im. Ks. G.P. Baudouina jest w trakcie procedowania. Na koniec 2009 roku opieką i wsparciem w filiach objętych było 116 wychowanków, tj. o 22 więcej niż w roku poprzednim.

Kolejnymi działaniami zmierzającym do osiągnięcia standardów przez placówki opiekuńczo-wychowawcze były działania mające na celu m.in. dostosowanie placówek do wymogów obowiązujących aktualnie przepisów przeciwpożarowych. W efekcie spełnienia tych standardów oraz na skutek wniosków wraz z wymaganymi załącznikami złożonych w Wydziale Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego Wojewoda Mazowiecki w 2009 roku wydał decyzje zezwalające na prowadzenie sześciu placówek rodzinnych oraz warunkowo sześciu publicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Pozostałe placówki są w trakcie remontów lub kompletowania dokumentów.

Najważniejszym zadaniem dla pracowników Centrum w sprawowaniu nadzoru nad placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, w tym rodzinnymi było utrzymywanie stałej więzi z placówkami, kontrolowanie ich bieżącej pracy, ale również wspierania kadry tych placówek w rozwiązywaniu bieżących problemów w pracy z dzieckiem oraz w prowadzeniu placówek. Przykładem mogą być prowadzone przez pracowników Działu spotkania z pracownikami placówek na temat pisania indywidualnych planów pracy.

W minionym roku Centrum w ramach nadzoru nad placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, w tym także typu rodzinnego koncentrowało się na:

- monitorowaniu i wspomaganiu prac podejmowanych przez placówki na rzecz osiągnięcia przez nie standardów określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówki podjęły szereg działań; do najważniejszych należały: modernizacje pokoi dla dzieci, tworzenie aneksów kuchennych w grupach, modernizacje łazienek, modernizacje kuchni, naprawa ogrodzenia, modernizacja instalacji elektrycznej, wygospodarowanie oraz remont pomieszczeń przeznaczonych na pokoje gościnne w placówkach, zmniejszanie limitów miejsc, zwiększenie liczby zatrudnionych wychowawców i innych specjalistów zgodnie z wymogami określonymi w przepisach prawnych,

- tworzeniu warunków do doskonalenia i podwyższania kwalifikacji przez pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych. W 2009 roku pracownicy placówek, by podnieść swoje kwalifikacje, wzięli udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez m. st. Warszawę oraz organizacje pozarządowe (część pracowników brała udział w szkoleniach dwu lub trzykrotnie). Przykładowe szkolenia to: roczne studium wykorzystywania seksualnego Fundacji Dzieci Niczyje, „Strategia radzenia sobie z agresją i przemocą” metodą TZA-ART. Organizowane przez Warszawski Instytut Profilaktyki KARAN, „Jak radzić sobie z przemocą?”, Studium Poradnictwa i Interwencji Kryzysowej, „Psychospołeczne i kliniczne czynniki ryzyka zachowań samobójczych dzieci oraz ich ocena”, „Wybrane metody terapii poznawczo-behawioralnej z uczniem z depresją, zachowaniami samobójczymi”, „Nowa

ustawa o pracownikach samorządowych. Praca jednostek samorządu terytorialnego po zmianie przepisów”. Pracownicy placówek brali również udział w Konferencjach. Przykładowe tematy Konferencji: „Pomoc dzieciom, ofiarom przestępstw”, Międzynarodowa Konferencja Innowacje społeczno-wychowawcze w Polsce”, „Dzieciństwo bez przemocy”, „Nowe wyzwania – nowe rozwiązania, mediacje w systemie pomocy dziecku”.

- kontynuowaniu procedury ubiegania się u Wojewody Mazowieckiego o wydanie zezwoleń na prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych Placówki opiekuńczo-wychowawcze wielofunkcyjne oraz typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i rodzinnego gromadziły niezbędne dokumenty, których wykaz jest określony w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 roku w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych. Nadal problemem są w przypadku większości placówek negatywne opinie straży pożarnej, w związku z którymi placówki podjęły w 2008 i 2009 roku szereg działań mających na celu przeprowadzenie niezbędnych modernizacji do osiągnięcia właściwych standardów PPOŻ. W przypadku sześciu placówek opiekuńczo-wychowawczych (wielofunkcyjnych, socjalizacyjnych, interwencyjnych) Wojewoda Mazowiecki wydał decyzje o warunkowym zezwoleniu na ich prowadzenie. Pozostałe placówki są w trakcie modernizacji oraz załatwiania formalności z tym związanych.

- udziale pracowników Centrum w pracach wszystkich zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce. Zespoły te m.in. monitorują działania placówek na rzecz skracania pobytu wychowanków w placówce oraz analizują przebieg realizacji indywidualnych planów pomocy dziecku i rodzinie,

- bieżącym omawianiu wyników analizy pracy placówek z dyrektorami tych placówek. W trakcie zebrań omawiane są m.in. sprawy inwestycji, odpłatności za pobyt dzieci w placówkach itd.

Przedstawiciele Centrum brali udział w wielu uroczystościach na terenie placówek. Były to przede wszystkim: udział w 90 rocznicy powstania „Naszego Domu”, Spotkania Wigilijne w placówkach, a także z okazji Świąt Wielkanocnych i inne. Ponadto uczestniczyli w 130 Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka odbywających się minimum dwa razy w roku w każdej z placówek.

Ponadto aktywnie uczestniczyli w przygotowaniu Konferencji pn. „Opieka zastępcza - jak to robimy?” organizowanej przez Centrum przy współpracy z Biurem Polityki Społecznej Urzędu m.st. Warszawy, która odbyła się w dniu 4 czerwca 2009 roku. W konferencji udział wzięli sędziowie, kuratorzy, dyrektorzy warszawskich placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorzy ośrodków pomocy społecznej, przedstawiciele Urzędów Dzielnic oraz dyrektorzy powiatowych centrów pomocy rodzinie z powiatów ościennych. Brali również udział w konferencjach organizowanych przez Biuro Polityki Społecznej Urzędu m.st. Warszawy, Ministerstwo Sprawiedliwości, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Instytut Spraw Publicznych, Fundację „Dzieci Niczyje” poświęconych zagadnieniom przemocy w rodzinie.

Dwóch pracowników Działu w 2009 roku było członkami Zespołu Standaryzacyjnego utworzonego z inicjatywy kuratorów sądowych we współpracy z Federacją Organizacji Służebnych Mazowia. Prace Zespołu zakończyły się opracowaniem Standardu dla Miasta Warszawy *„Umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego lub w rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego w Warszawie w trybie obywatelskim”*. Dokument ten jest obecnie w trakcie procedowania. Ponadto Standard został wpisany do programu Rodzina na lata 2010-2020 opracowanego w ramach

uchwalonej przez Radę m.st. Warszawy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Jego realizacja została przewidziana na drugą połowę 2010 roku.

Pracownicy Centrum brali udział w negocjacjach zorganizowanych przez Biuro Polityki Społecznej Urzędu m.st. Warszawy z organizacjami prowadzącymi na terenie Warszawy niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz uczestniczyli w programie Rodzina opracowanym w ramach uchwalonej przez Radę m.st. Warszawy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Natomiast jeden z pracowników Działu uczestniczył w spotkaniu Partnerstwa dla Mokotowa, na którym przedstawił problem przekształceń warszawskich placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Na wniosek Biura Polityki Społecznej Urzędu m.st. Warszawy pracownicy Działu opracowali dokument określający Procedury udzielania pomocy w formie pobytu w Domach dla samotnych matek i kobiet w ciąży.

Ponadto z inicjatywy pracowników Działu w trakcie opracowywania jest „Procedura udzielania pomocy w formie pobytu w hostelach działających w strukturach ośrodków wsparcia dziennego warszawskich placówek wielofunkcyjnych”, „Procedura udzielania pomocy w formie pobytu w hostelach działających w strukturach ośrodków interwencji kryzysowej prowadzonych przez m. st. Warszawa” oraz „Procedura postępowania przy przyjmowaniu dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych nadzorowanych przez m. st. Warszawa”.

Z inicjatywy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Fundacją La Strada Centrum wyznaczyło jedną z warszawskich placówek opiekuńczo-wychowawczych do zapewnienia opieki interwencyjnej małoletnim dzieciom w sytuacji gdy zachodzi podejrzenie, że są ofiarami handlu ludźmi.

Na rzecz placówek rodzinnych pracownicy Centrum podejmują szereg działań o charakterze niematerialnym. Placówki rodzinne korzystają z następujących uregulowanych lokalnie ulg i uprawnień, wynegocjowanych przy udziale Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie:

- zwiększenie zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego
- dalsze zapewnienie opieki medycznej wszystkim dzieciom z RDD przez niepubliczną placówkę medyczną LUX MED., na podstawie zawartego z WCPR porozumienia,
- dzieci z RDD w dalszym ciągu mogą korzystać z 50% ulgi za korzystanie z usług sportowych i rekreacyjnych wybranych obiektów sportowych na podstawie zawartego z WCPR porozumienia oraz osoby prowadzące RDD zwolnione są z opłaty stałej za pobyt dzieci w przedszkolach publicznych (Uchwała Rady m. st. Warszawy).

W 2009 roku przy pomocy sponsorów pozyskanych przez pracowników Centrum oraz dzięki współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zorganizowano następujące imprezy:

- w dniu 15 lutego 2009r. dzieci uczestniczyły w imprezie karnawałowej „Zimowy Bal” organizowanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- w dniu 5 grudnia 2009r. dzieci uczestniczyły w imprezie z okazji Mikołajek która odbyła się w Sali im. Stefana Starzyńskiego w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim W imprezie uczestniczyło 40 dzieci z RDD. Dzieci otrzymały prezenty świąteczne oraz wzięły udział w konkursach prowadzonych przez Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka”.

Każdy Rodzinny Dom Dziecka objęty jest wsparciem pedagogów i psychologów zatrudnionych w ośrodkach adopcyjno – opiekuńczych:

- pięć korzysta ze wsparcia Publicznego Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego
- cztery korzystają ze wsparcia Ośrodka Rodzinnej Opieki Zastępczej „PORT”.
Pracownik Centrum współpracuje z wyżej wymienionymi Ośrodkami w zakresie pomocy placówkom rodzinnym.

Pracownik Centrum zajmujący się Rodzinnymi Domami Dziecka brał udział w pracach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce rodzinnej.

Ponadto Centrum brało aktywny udział w :

- propagowaniu tematyki usamodzielnienia w trakcie organizowanych spotkań z kadrami ośrodków pomocy społecznej m.st. Warszawy,
- realizacji programów i szkoleń o charakterze zawodowym, umiejętności życiowych, językowych i innych. Zajęcia te realizowane są wspólnie z organizacjami pozarządowymi. Między innymi: współpracowano w tym zakresie z Centrum Językowym „The Tower”, Fundacją „Bez względu na Niepogodę”, a także z „Centrum Edukacji Liderkiej” Mazowiecką Fundacją Rodzin Zastępczych, Stowarzyszeniem Rozwijania Aktywności Dzieci i Młodzieży „Szansa”, Fundacją Ernst & Young, Centrum Wolontariatu, Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej,
- wsparciu metodycznym przy organizacji nowej instytucji - Ośrodka Wspierania Rodzinnej Opieki Zastępczej, prowadzonego przez organizację pozarządową,
- posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych do spraw rodziny, działających przy ośrodkach pomocy społecznej oraz w Publicznym Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym,
- prowadzeniu spotkań szkoleniowych dla Zespołów Zawodowej Służby Kuratorskiej przy Sądach Rodzinnych,
- uruchomieniu kolejnych form wsparcia rodzin zastępczych przy ośrodkach pomocy społecznej w dzielnicach m.st. Warszawy oraz uruchomienie dyżurów pracownika socjalnego WCPR w tych Ośrodkach,
- spotkaniach wszystkich grup wsparcia dla rodzin zastępczych działających w ośrodkach pomocy społecznej w dzielnicach m.st. Warszawy,
- prowadzeniu praktyk studenckich dla uczelni warszawskich,
- pozyskiwaniu, spośród osób fizycznych sponsorów dla dzieci umieszczonych w placówkach typu rodzinnego i dla rodzin zastępczych (pokrycie kosztów korepetycji, kursów doszkalających, kosztów leczenia, terapii),
- obchodach Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, realizowanego we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej,
- „Partnerstwie dla Mokotowa” – czyli w konferencjach, szkoleniach i innych działaniach mających na celu solidarną współpracę wszystkich podmiotów publicznych i pozarządowych, działających na terenie tej dzielnicy na polu spraw społecznych - w celu rozwoju usług dla mieszkańców.
- pozyskaniu kolejnych 5 lokali mieszkalnych z przeznaczeniem na mieszkania chronione dla usamodzielnianej młodzieży opuszczającej placówki,
- organizacji kolejnej, IX już edycji konkursu „Mój Dom”, a następnie wskazano kolejnych 5 laureatów konkursu do zawarcia umów najmu lokali mieszkalnych,
- udzielaniu wsparcia cudzoziemcom w kontaktach z innymi instytucjami i organizacjami, współpracując m. in z: Urzędem do Spraw Cudzoziemców, Ośrodkami Pobytowymi dla Cudzoziemców, Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim, Ośrodkami Pomocy Społecznej m.st. Warszawy, Fundacją Języków Obcych „Linguae Mundi”, Urzędem Pracy m.st. Warszawy, UNHCR, Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej, Urzędami Dzielnic m.st. Warszawy, Caritas Polska, Fundacją „Ocalenie”, Komitetem Polska – Czeczenia, Polską Akcją Humanitarną, Polskim Forum Migracyjnym, Ogniskiem Wychowawczym „Praga”, Szkołami, Jednostkami służby zdrowia

- Zorganizowaniu ósmej edycji kwalifikacji rodzin cudzoziemców do najmu mieszkań, zagwarantowanych z zasobów mieszkaniowych m. st. Warszawy. W związku z tym pracownicy socjalni rozeznali sytuację 74, spośród 83 wnioskodawców 9 (wniosków nie spełniało wymogów formalnych). Komisja kwalifikacyjna składająca się z przedstawicieli tut. Centrum, Biura Polityki Społecznej oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz uchodźców, wytypowała 5 rodzin i osób (3 z Czeczenii, 2 z Białorusi), których rekomendowane wnioski przekazano do realizacji przez Biuro Polityki Lokalowej Urzędu m. st. Warszawy.

- kierowaniu cudzoziemców na kursy języka polskiego w ramach partnerstwa w projekcie współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Uchodźczego, kierowanego do cudzoziemców – „*Wspólny cel-integracja uchodźców na Mazowszu*”. Pracownicy Centrum monitorowali przebieg postępów w nauce oraz motywowali do systematycznego uczestnictwa w zajęciach. Administratorem Projektu o którym mowa była Fundacją Nauki Języków Obcych „Linguae Mundi”.

12. Kontrole i wizytacje. Istotne ustalenia i wnioski.

Kontrole zrealizowane.

W 2009 r. przeprowadzono łącznie 19 kontroli, w tym:

3 kontrole kompleksowe obejmujące zagadnienia dotyczące prawnego i formalnego funkcjonowania jednostki, prawa pracy i zagadnień pracowniczych, zamówień publicznych, prowadzenia gospodarki finansowej, organizowania i świadczenia podstawowych usług oraz pracy indywidualnej w :

- 2 placówkach opiekuńczo-wychowawczych
- 1 domu pomocy społecznej

1 kontrolę sprawdzającą w placówce opiekuńczo-wychowawczej badającej wykonanie zaleceń po kontroli placówki w 2008 r.

10 kontroli problemowych, w tym

- obejmujące zagadnienia związane z organizacją i funkcjonowaniem oraz wypełnieniem podstawowych zadań przez jednostki publiczne prowadzone przez m.st. Warszawa w 2 placówkach opiekuńczo-wychowawczych i 2 domach pomocy społecznej.
- badające prawidłowość realizowania zadania zleconego z zakresu pomocy społecznej w ramach zawartych umów w 2 domach pomocy społecznej, 2 placówkach opiekuńczo-wychowawczych i 2 ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych.

5 kontroli doraźnych mających na celu:

- wyjaśnienie zgłoszonych zarzutów dotyczących nieprawidłowości w funkcjonowaniu jednostek,
- zebranie informacji wynikających z bieżącej pracy jednostek niezbędnej do wypełniania zadań WCPR.

Zrealizowane kontrole w 2009 r. w poszczególnych jednostkach przedstawia poniższa tabela:

lp.	Typ jednostki	Liczba zaplanowanych kontroli	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba niezrealizowanych kontroli	Uwagi
1.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	11	7	4	+3 doraźne
2	Domy pomocy społecznej	8	5	3	+2 doraźne
3.	Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze	2	2	-	-
	łącznie	21	14	7	+5 doraźnych

1. Wystąpienia pokontrolne.

Wydane wystąpienia pokontrolne przedstawiały ocenę kontrolowanych jednostek, w poszczególnych obszarach ich działalności, wynikającą z ustaleń opisanych w protokole z kontroli oraz zalecenia pokontrolne.

Wystosowane zalecenia miały na celu:

- usunięcie nieprawidłowości w obszarach objętych kontrolą,
- podjęcie działań porządkujących wybrane aspekty działania jednostki,
- podjęcie kroków organizacyjnych, które pozwoliłyby zapobiec powstawaniu **podobnych** nieprawidłowości w przyszłości.

W 2009 roku skierowano łącznie 15 wystąpień pokontrolnych, wydano 73 zalecenia adresowane do kierowników 11 jednostek. Zalecenia dotyczyły w szczególności zagadnień związanych z:

- organizacją i prawnym oraz formalnym aspektem funkcjonowania jednostki,
- gospodarowaniem środkami finansowymi,
- realizowaniem przepisów prawa pracy i przepisów związanych z organizacją pracy,
- organizowaniem i świadczeniem usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających w domach pomocy społecznej,
- organizowaniem opieki nad dziećmi i prowadzeniem pracy na rzecz dziecka i rodziny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- realizowaniem procesu usamodzielnia wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- realizowaniem przepisów dotyczących zamówień publicznych.

W dwóch przypadkach Dyrektorzy kontrolowanych jednostek skorzystali z prawa złożenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli. W jednym przypadku zastrzeżenia Dyrektora zostały uwzględnione.

W drugim przypadku Dyrektor tut. Centrum nie uwzględnił zastrzeżeń Dyrektora jednostki wskazujących na popełnienie w czasie kontroli błędów proceduralnych przez pracowników WCPR. Wydane stanowisko stwierdzało, że pracownicy WCPR dopełnili wszystkich

formalności wymaganych do wszczęcia czynności kontrolnych, a żądanie przez Dyrektora jednostki przedstawienia przez kontrolujących programu kontroli, było nieuzasadnione. Jedynym dokumentem upoważniającym do wszczęcia czynności kontrolnych było upoważnienie dyrektora WCPR, które zostało wydane.

3. Zalecenia i wnioski:

Skontrolowane w roku 2009 jednostki publiczne, pod względem prawnym i formalnym działały prawidłowo. Nie stwierdzono większych uchybień w tym zakresie. Uchwałą Rady Miasta st. Warszawy Statuty jednostek zostały dostosowane, za pośrednictwem Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie, do przepisów nowej ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych. W czasie kontroli wskazano na konieczność dostosowania regulaminu organizacyjnego i pozostałych regulaminów wynikających z prawa pracy, do powyższych przepisów. Z kontroli wynika, że wewnętrzne akty prawne (zarządzenia dyrektora) skutecznie regulują zasady działania i organizację jednostek. W trakcie kontroli, w kilku przypadkach, omówiono wydane zarządzenia wskazując na formalny wygląd wydanego dokumentu. Zalecono prowadzenie rejestru wydanych zarządzeń.

Kontrole pozwoliły ocenić funkcjonowanie 4 jednostek w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej pod względem legalności, gospodarności, celowości, rzetelności, jawności i przejrzystości. Skierowane zalecenia dotyczyły w głównej mierze prowadzonej dokumentacji opisującej zasady rachunkowości oraz nadzoru nad gospodarką finansową, w tym zwiększenia kontroli nad listami płac i wypłatami dodatkowych elementów wynagradzania, w tym za godziny nadliczbowe, w zakresie prawidłowego naliczania obligacyjnych potrąceń (składki FUS), terminami wypłat dodatkowych elementów wynagradzania, w szczególności nagród jubileuszowych oraz prowadzeniem dokumentacji związanej z obrotem gotówkowym odzwierciedlającej faktyczny stan środków w kasie i stosowanie obrotu bezgotówkowego w jednostce. W jednym przypadku kontrola w placówce opiekuńczo-wychowawczej wykazała znaczne nieprawidłowości w zakresie naruszenia dyscypliny finansów publicznych przy realizacji zadania inwestycyjnego. Skierowany został wniosek do rzecznika dyscypliny finansów publicznych.

W trakcie kontroli sprawdzono przygotowania domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych do uzyskania zezwolenia Wojewody na ich prowadzenie. W 2009 roku, spośród skontrolowanych jednostek - 3 domy pomocy społecznej posiadały stałe zezwolenia Wojewody, 7 jednostek posiadało zezwolenie warunkowe na czas realizacji programu naprawczego do 31.12.2010 r. W obiektach tych trwały prace związane z dostosowaniem budynku do wymagań określonych w decyzjach straży pożarnej. W trzech jednostkach problemem okazała się kwestia własności działki lub budynków. W czasie kontroli w dwóch placówkach wskazano na konieczność prowadzenia księgi obiektu budowlanego. Kontroli poddano realizowane inwestycje, w tym dokumentację wynikającą z przepisów dot. zamówień publicznych. Wskazywano Dyrektorom na zwiększenie nadzoru nad inwestycjami na każdym etapie ich realizacji.

Kontrole pozwoliły ocenić stan i strukturę zatrudnienia w jednostkach. W domach pomocy społecznej, które dysponują liczbą miejsc od 25 – 100, średnia liczba osób zatrudnionych wyniosła 51,4. Natomiast skontrolowane placówki opiekuńczo-wychowawcze dysponowały mniejszą liczbą miejsc tj, 30-88, średnia wyniosła liczba pracowników wyniosła 35,3. W 2 ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych zatrudnionych było łącznie 13 pracowników. W domach pomocy społecznej zbadano wskaźnik zatrudnienia, który był zgodny z obowiązującym

standardem lub do niego zbliżony. Znaczna płynność kadry, zwłaszcza pracowników zatrudnionych na stanowiskach opiekunek i pokojowych powodowała, że wskaźnik ten w ciągu roku ulegał zmianom. W większości skontrolowanych placówek opiekuńczo-wychowawczych liczba kadry była optymalna do zapewnienia dzieciom całodobowej opieki. Trudności w tym zakresie były widoczne w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Zgromadzenie Zakonne. Stwierdzono zdecydowanie mniejsze zatrudnienie kadry opiekuńczo-wychowawczej. Skierowane zostały zalecenia dotyczące zapewnienia odpowiedniej liczby wychowawców stosowanie do liczby dzieci przebywających placówce, występujących potrzeb oraz organizacji placówki. Wskazywano na właściwe zorganizowanie opieki nocnej. Zalecono również stworzenie odpowiednich warunków organizacyjnych, w celu umożliwienia pracownikom udziału w szkoleniach i kursach podnoszących umiejętności i kwalifikacje zawodowe. Liczba kadry administracyjnej była większa w domach pomocy społecznej niż w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez m.st. Warszawa. DPS zatrudniały prawników i informatyków oraz pracownika bhp. Na pięć skontrolowanych placówek opiekuńczo-wychowawczych tylko dwie zatrudniały pracowników na podstawie ustawy Karta nauczyciela, łącznie 11 osób.

Dokonując oceny funkcjonowania jednostek w zakresie prawa pracy, stwierdzono, że w większości skontrolowanych jednostek, akta osobowe pracowników prowadzone były w sposób prawidłowy i systematyczny. Tam, gdzie występowały nieprawidłowości wskazano sposób ich usunięcia. W jednym kontrolowanym domu pomocy społecznej odmówiono kontrolującemu wglądu w teczki osobowe pracowników, powołując się na ochronę danych osobowych. W toku czynności kontrolnych, zgodnie z opracowaną opinią radcy prawnego WCPR ustalono, że: „Pracownicy Centrum są uprawnieni do przetwarzania podczas kontroli danych osobowych pracowników kontrolowanych placówek, za wyjątkiem danych wrażliwych, a więc w zasadzie danych o karalności. Przesłanką legalizującą przetwarzanie przedmiotowych danych jest (...) art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych. Przetwarzanie tych danych jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, tj. nadzoru jednostek organizacyjnych pomocy społecznej”. Najwięcej problemów pojawiało się przy ewidencjonowaniu czasu pracy pracowników, zarówno w jednostkach prowadzonych przez m.st. Warszawa, jak i prowadzonych przez Zgromadzenia. W kilku jednostkach, grafiki pracy były ustalane z naruszeniem doby pracowniczej. Wskazano także na wydłużenie okresu rozliczeniowego w Regulaminie pracy. Poruszona została kwestia ponownego określenia zakresów obowiązków pracowników, z uwagi na powołane nieaktualne przepisy. Nabór pracowników na stanowiska urzędnicze, w tym kierownicze urzędnicze odbywał się zgodnie z ustawą o pracownikach samorządowych.

Dyrektorzy kontrolowanych jednostek zapewniali dobre warunki organizacyjne do realizacji podstawowych zadań. Stwierdzono, że większość placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej opracowała procedury i instrukcje dot. świadczonych usług na rzecz mieszkańców. W domach pomocy społecznej w prawidłowy sposób zorganizowane zostały usługi w zakresie potrzeb wspomagających. W większości Domów umożliwiono mieszkańcom przechowywanie środków finansowych w depozycie. Więcej problemów zauważono przy postępowaniu spadkowym w przypadku śmierci mieszkańców. Nie zawsze stosowane były obowiązujące przepisy w tym zakresie. Wskazano również na uzyskiwanie zgody mieszkańców/opiekunów prawnych do odbioru „końcówki” świadczenia mieszkańca od listonosza, jak również wyrażnej dyspozycji do dokonywania drobnych zakupów ze środków własnych mieszkańców, zwłaszcza leżących. Skontrolowane domy pomocy społecznej wypracowały zasady gospodarowania środkami czystościowymi

przeznaczonych dla mieszkańców oraz zasady przydziału dodatkowych produktów żywnościowych. W toku prowadzonych kontroli zauważono, że w placówkach opiekuńczo-wychowawczych coraz częściej pojawia się problem przechowywania rzeczy dzieci długotrwale nieobecnych. Stwierdzono, że placówki stosują różnorodną praktykę w tym zakresie. Wskazano na konieczność określenia zasad postępowania z odzieżą i obuwiem oraz przedmiotami osobistymi wychowanków długotrwale nieobecnych w placówce oraz uregulowania zasad posiadania i przechowywania przez wychowanków przedmiotów wartościowych w placówkach. Stwierdzono, że placówki opiekuńczo-wychowawcze wypłacają dzieciom kieszonkowe w kwotach zgodnych z obowiązującymi przepisami. Wyniki kontroli pokazały, że kieszonkowe otrzymują dzieci przebywające na długich ucieczkach. Stwierdzono, że zasady przyznawania kieszonkowego w placówkach wymagają dopracowania.

Analizie poddano działania placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz wychowanków uczących się na co dzień w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. Stwierdzono, że w czterech na siedem skontrolowanych jednostek w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii uczyło się łącznie - 12 wychowanków, w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych - 3 oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych - 10. Wyniki kontroli pokazały, że placówki opiekuńczo-wychowawcze zaopatrują dzieci w odzież, obuwie, środki czystości i kosmetyki oraz kieszonkowe, zgodnie z ustaleniami między ośrodkami a placówką. Nie ma jednolitych zasad w tym zakresie.

Ocenie poddano działania w zakresie pracy na rzecz dziecka i rodziny w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W każdej kontrolowanej placówce opiekuńczo-wychowawczej działał Stały Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Stwierdzono, że zespoły wypełniają swoje podstawowe zadania.

W dwóch przypadkach problemem okazało się zachowanie terminów dokonywania oceny wychowanków nie rzadziej, niż co pół roku. W pogotowiu opiekuńczym wskazano na zapraszanie do udziału w ocenie zasadności pobytu przedstawicieli służb współpracujących z placówką, w tym terenowego pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej.

Stwierdzono przebywanie dzieci w placówkach interwencyjnych powyżej 6 miesięcy.

W trakcie kontroli rozmawiano na temat podejmowania wszystkich niezbędnych działań związanych z regulowaniem sytuacji prawnej dzieci i pracą z rodziną w celu powrotu dziecka do domu. Zwracano uwagę na właściwe dokumentowanie prowadzonej pracy na rzecz dziecka i rodziny.

W placówkach od lat działają rodziny zaprzyjaźnione, które najczęściej organizują wychowankom czas świąt lub weekendy u siebie w domu. Stwierdzono, że rodziny zaprzyjaźnione nie posiadały pozytywnej opinii ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych. Placówki zobowiązały rodziny do jej uzyskania.

Wyniki kontroli pokazały, że skontrolowane placówki opiekuńczo-wychowawcze zawiadamiają Policję i opiekunów prawnych o ucieczkach dzieci, ponawiają pisma w przypadku długotrwałych ucieczek, poszukują dzieci w domach rodzinnych. Jednakże stwierdzono, że nie zawsze stosowne instytucje powiadamiane są w ciągu 24 godzin. Każda placówka stosuje wypracowaną procedurę postępowania w przypadku ucieczek.

Skontrolowane 2 Ośrodki Adopcyjno-Opiekuńcze przeznaczyły dotację, zadania zleconego z zakresu pomocy społecznej w ramach zawartych umów, na częściowe pokrycie wynagrodzeń

z jego pochodnymi dla pracowników. Ośrodki wypełniały określone w umowie zadania dla rodzin i dzieci z całego Kraju.

Pracownicy Działu ds. Instytucjonalnej Pomocy Dziecku i Rodzinie przeprowadzili w roku ubiegłym wizytacje w godzinach popołudniowych w 2 placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Podczas wizytacji pracownicy Centrum sprawdzali zorganizowanie dzieciom czasu wolnego, odrabiania lekcji, zapewnienia właściwej opieki w placówce. Wizytowane były następujące placówki:

1. Dom Dziecka Nr 2 im. dr Janusza Korczaka, ul. Jaktorowska 6 w Warszawie
2. Dom Dziecka Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, ul. Wąsuszewskiej 48 w Warszawie.

Ponadto w 2009 roku WCPR-SCON przeprowadziło szereg kontroli w zakresie realizacji postanowień umów dotyczących:

1. Znoszenia barier architektonicznych – przeprowadzono 11 kontroli, w trakcie których sprawdzono podnośniki transportowe, podnośniki wannowe, transportery schodowe.
2. Znoszenia barier w komunikowaniu się – 10 kontroli, w trakcie których sprawdzono zestawy komputerowe, oprogramowanie głośnomówiące do komputera, komputery przenośne, komunikator mowy oraz czytnik.
3. Likwidacji barier technicznych – 5 kontroli, w trakcie których sprawdzono kuchnie gazowe-elektryczne, płyty kuchenne wraz z piekarnikami.
4. Wykorzystanie sprzętu ortopedycznego – 9 kontroli, w trakcie których sprawdzono wózki inwalidzkie aktywne, rower rehabilitacyjny trójkołowy, materace do ćwiczeń, kabinę UGUL, NF Walker, łóżko rehabilitacyjne, bieżnię elektryczną.

Kontrole wykazały, iż sprzęt dofinansowany ze środków PFRON jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem przez osoby do tego uprawnione. W jednym przypadku osoba niepełnosprawna zmieniła w trakcie trwania umowy miejsce zamieszkania. Uzyskano od beneficjenta pisemne oświadczenie iż sprzęt dofinansowany ze środków PFRON jest zainstalowany w nowym miejscu pobytu.

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie – Stołeczne Centrum Osób Niepełnosprawnych w 2009 roku przeprowadziło także 9 kontroli kompleksowych w warsztatach terapii zajęciowej.

Przedmiotem kontroli było w szczególności sprawdzenie:

1. prawidłowości kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatu;
2. ważności posiadanych przez uczestników warsztatu orzeczeń oraz treści zawartych w nich wskazań;
3. prawidłowości prowadzonej dokumentacji dotyczącej uczestników, działalności merytorycznej warsztatu, w tym działalności rady programowej, współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestników.
4. prawidłowości w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu;
5. zgodności postanowień umowy zawartej pomiędzy m.st. Warszawa a Towarzystwem, ze stanem faktycznym;
6. zgodności organizacji pracy i zajęć w warsztacie z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego warsztatu oraz z umową;

7. prawidłowości realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji;
8. prawidłowości wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W skontrolowanych warsztatach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak kompletnej dokumentacji dotyczącej treningu ekonomicznego;
2. Brak aktualnych badań lekarskich pracowników warsztatów;
3. Niedostosowanie regulaminu warsztatu do obowiązujących przepisów, w tym brak powołania Rady Programowej, brak zapisów po jakim czasie nieobecności uczestnik zostaje skreślony z listy.
4. Nieprzestrzeganie zapisów zawartych w regulaminie warsztatu i regulaminie pracy, brak szczegółów dotyczących transportu uczestników, a w przypadku korzystania z przewoźnika zewnętrznego brak umowy na świadczenie usług
5. Niewłaściwe prowadzenie dokumentacji uczestników warsztatów: prowadzenie dokumentacji w formie elektronicznej, co w świetle obowiązującego obecnie prawa jest niedopuszczalne, brak okresowych i kompleksowych ocen uczestników, brak daty sporządzenia dokumentu, oraz czasokresu za jaki został sporządzony, brak podpisów pod dokumentacją uczestników;
6. Nie dotrzymanie warunków umów zawartych z Pełnomocnikiem Środków PFRON na finansowanie działalności wtz w części dotyczącej zatrudnionych osób;

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie w 2009r było kontrolowane przez 2 zewnętrzne instytucje kontrolne w trakcie 2 kontroli. Były to:

- kontrola prowadzona przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Projektów Unijnych w zakresie realizacji programu „Integracja dla Samodzielności”
- kontrola prowadzona przez Państwową Inspekcję Pracy w zakresie opiniowania stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,

W trakcie wymienionych powyżej kontroli nie stwierdzono żadnych naruszeń prawa czy też procedur. Niezależnie od kontroli prowadzonych w WCPR różne instytucje kontrolowały także jednostki organizacyjne m.st. Warszawy nadzorowane przez Centrum.

W 2009 roku w jednostkach nadzorowanych przez Centrum oprócz WCPR kontrole i wizytacje prowadziły:

- Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego,
- Komenda Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej,
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

Wyżej wymienione kontrole dotyczyły spełniania standardów określonych w przepisach prawnych, warunków bytowych i sanitarnych oraz przeciwpożarowych.

Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadził w 2009 roku 15 kontroli w podlegających Centrum placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Skontrolowane zostały następujące jednostki:

1. Dom Dziecka Nr 4, ul. Łukowska 25 w Warszawie, zakres kontroli obejmował realizację standardu opieki i wychowania, zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami oraz ocena stopnia realizacji programu naprawczego. Zalecono: w indywidualnych planach pracy zawierać działania długoterminowe i dokonywać

- modyfikacji planów wraz ze zmieniającą się sytuacją dziecka, w procesie usamodzielnia przestrzegać terminów wyznaczania opiekuna usamodzielnienia oraz sporządzania indywidualnego planu usamodzielnienia.
2. Dom Dziecka Nr 5, ul. Podmokła 4 w Warszawie, zakres kontroli obejmował realizację standardów opieki i wychowania oraz przestrzegania praw dziecka. Kontrola związana była z planowaną likwidacją placówki. Zespół Kontrolujący nie stwierdził żadnych przeciwwskazań, w związku z czym nie wydał zaleceń pokontrolnych.
 3. Ośrodek Wspomagania Rodziny, ul. 6-go Sierpnia 1/5 w Warszawie, zakres kontroli obejmował realizację standardu opieki i wychowania, zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami oraz ocena stopnia realizacji programu naprawczego. Zalecono: prowadzić na bieżąco dla wszystkich wychowanków dokumentację określoną w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (DZ. U. Nr 201, poz. 1455), dokonywać podczas posiedzeń stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia oraz modyfikacji indywidualnych planów pracy z dzieckiem, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki dokonywać podczas spotkania zespołu oceny jego sytuacji, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia, zapoznać wszystkich wychowanków z treścią regulaminu organizacyjnego, zgodnie z § 14 rozporządzenia, zapewnić wychowankom, zgodnie z § 27 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia całodobowy dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów, podjąć działania zmierzające do uzyskania przez pracowników odpowiednich kwalifikacji, zwrócić się do odpowiednich ośrodków pomocy społecznej o nadesłanie dokumentacji dotyczącej dotychczasowych działań podjętych wobec dziecka i rodziny, o których mowa w § 19 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, w przypadku wykreślenia wychowanków z ewidencji placówki stosować przepisy zawarte w § 22 rozporządzenia oraz art. 80 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
 4. Zespół Małych Form Opieki i Wychowania „Chata”, ul. Bohaterów 50 w Warszawie, zakres kontroli obejmował realizację standardu opieki i wychowania w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami oraz ocena stopnia realizacji programu naprawczego. Zalecono: uwzględniać podczas okresowej oceny sytuacji dziecka wszystkie zadania określone w § 10 ust. 2 rozporządzenia, należy opracować dla wszystkich usamodzielnionych wychowanków programy usamodzielnienia oraz prowadzić dokumentację potwierdzającą wskazanie opiekuna usamodzielnienia przez usamodzielnianego wychowanka, indywidualny program usamodzielnienia powinien być podpisany przez osobę usamodzielnioną, opiekuna usamodzielnienia oraz zatwierdzony przez kierownika odpowiedniego centrum pomocy rodzinie.
 5. Dom Dziecka Nr 16, ul. Międzyparkowa 5 w Warszawie, zakres kontroli obejmował realizację standardu opieki i wychowania w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. Placówka nie otrzymała jeszcze protokołu.
 6. Pogotowie Opiekuńcze Nr 2 im. Józefa Czesława Babickiego, ul. Bonifacego 81 w Warszawie, zakres kontroli obejmował realizację standardu opieki i wychowania w placówce. Sprawdzono również wykonanie zaleceń pokontrolnych z kontroli placówki przeprowadzonej w kwietniu 2008r. Zalecono: kontynuować działania zmierzające do zmniejszenia liczby wychowanków, która byłaby zgodna z § 30 ust. 1 rozporządzenia, podjąć działania zmierzające do zapewnienia udziału pracowników ośrodków adopcyjno-opiekuńczych w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, zgodnie z § 10 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia.

7. Dom Dziecka Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, ul. Paprociowa 2 w Warszawie kontrola doraźna w zakresie realizacji standardu opieki i wychowania w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, ocena stopnia realizacji programu naprawczego. Zalecono: dokonywać podczas posiedzeń stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia oraz modyfikacji indywidualnych planów pracy z dzieckiem, należy opracować dla wszystkich usamodzielnionych wychowanków programu usamodzielnienia oraz prowadzić dokumentację potwierdzającą wskazanie opiekuna usamodzielnienia przez usamodzielnianego wychowanka, indywidualny program usamodzielnienia powinien być podpisany przez osobę usamodzielnioną, opiekuna usamodzielnienia oraz zatwierdzony przez kierownika odpowiedniego centrum pomocy rodzinie.
8. Dom Dziecka Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, ul. Wałuszewska 48 w Warszawie, zakres kontroli obejmował realizację standardu opieki i wychowania, zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. Ocena stopnia realizacji programu naprawczego. Zalecono: w indywidualnych planach pracy zawierać diagnozę sytuacji rodzinnej, prawnej, wychowawczej i szkolnej dziecka, uwzględniać działania długo i krótkoterminowe, dokonywać modyfikacji indywidualnych planów pracy wraz ze zmieniającą się sytuacją wychowanka i jego rodziny, rozpocząć prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych, wystąpić do odpowiednich powiatów o dołączenie do skierowania lub uzupełnienie dokumentów, a w szczególności kwestionariusza kwestionariusza aktualnego wywiadu środowiskowego wraz ze szczegółowym opisem sytuacji dziecka i rodziny, dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka wszystkich wychowanków na posiedzeniach stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka nie rzadziej niż co pół roku, informować ośrodek adopcyjno-opiekuńczy o wychowankach posiadających uregulowaną sytuację prawną celem umieszczenia dziecka w rodzinie przysposabiającej, rodzinie zastępczej lub w placówce rodzinnej.
9. Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom”, ul. Bolesława Śmiałego 37 w Warszawie, zakres kontroli obejmował pracę z rodziną wychowanka oraz ocenę stopnia realizacji programu naprawczego. Zalecono: zapraszać na posiedzenia stałego zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przedstawicieli ośrodka adopcyjno-opiekuńskiego.
10. Rodzinny Dom Dziecka, ul. Karowa 14/16 m. 29 w Warszawie zakres kontroli obejmował realizację standardu opieki i wychowania oraz zgodność zatrudnienia pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych z wymaganymi kwalifikacjami. Dodatkowo przeprowadzono wizytację związaną z wydaniem zezwolenia przez Wojewodę na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej. Zalecono: dokonać modyfikacji indywidualnych planów pracy z dzieckiem
11. Rodzinny Dom Dziecka, ul. Żąbkowska 23/25 m. 53 w Warszawie zakres kontroli obejmował realizację standardu opieki i wychowania oraz zgodność zatrudnienia pracowników placówek opiekuńczo – wychowawczych z wymaganymi kwalifikacjami. Dodatkowo przeprowadzono wizytację związaną z wydaniem zezwolenia przez Wojewodę na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej. Zalecono: dokonać modyfikacji indywidualnych planów pracy z dzieckiem.
12. Rodzinny Dom Dziecka, ul. Słowackiego 75 w Warszawie Wesola – wizytacja związana z wydaniem zezwolenia przez Wojewodę na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej.

13. Rodzinny Dom Dziecka, ul. Borówkowa 8 w Warszawie – wizytacja związana z wydaniem zezwolenia przez Wojewodę na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej.
 14. Rodzinny Dom Dziecka, ul. Zygmunta Augusta 12 w Warszawie – wizytacja związana z wydaniem zezwolenia przez Wojewodę na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej.
 15. Rodzinny Dom Dziecka, ul. 15-go Sierpnia 15 w Warszawie – wizytacja związana z wydaniem zezwolenia przez Wojewodę na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej.
- Zalecenia pokontrolne zostały przez placówki opiekuńczo-wychowawcze zrealizowane.

13. Projekty i programy

„ Integracja dla samodzielności”

W roku 2009 Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie kontynuowało realizację projektu systemowego „Integracja dla Samodzielności” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany był samodzielnie przez WCPR.

Projekt „Integracja dla Samodzielności” powstał w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Realizowany jest w ramach Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej*, Działanie 7.1 *Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji*, którego celem jest rozwijanie aktywnych form integracji społecznej i umożliwianie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w regionie.

Celem ogólnym projektu było w 2009 r. przybliżenie do osiągnięcia samodzielności w zaspokajaniu życiowych potrzeb grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - klientów pomocy społecznej. Projektem objęci zostali usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek - opiekuńczo-wychowawczych, osoby niepełnosprawne oraz cudzoziemcy (uchodźcy i osoby objęte ochroną uzupełniającą).

Cele szczegółowe projektu to:

1. Zwiększenie szans na uniknięcie marginalizacji społecznej i satysfakcjonujące pełnienie ról społecznych przez uczestników projektu
2. Zwiększenie szans na podjęcie pracy adekwatnej do posiadanego potencjału przez uczestników projektu

Wartość projektu w roku 2009 została określona na 10 692 904 zł. Działaniami projektu objętych w roku 2009 zostało 1412 osób.

Do realizacji Projektu został stworzony zespół projektowy. Współpracował on ściśle z poszczególnymi działami WCPR.

Realizację poszczególnych narzędzi aktywnej integracji prowadzili pracownicy etatowi WCPR, zleceniobiorcy, wyłonione w otwartym konkursie ofert NGO's, zaproszone w charakterze podwykonawców firmy specjalizujące się w prowadzeniu założonych aktywności (np. szkoła językowa, szkoła jazdy, ośrodek konsultacyjny, ośrodki organizujące turnusy rehabilitacyjne, firmy zajmujące się szkoleniami zawodowymi: manicure, fryzjerstwo, krawiectwo, barman, dj, itp.).

Pracę socjalną wykonywali pracownicy socjalni WCPR oraz pracownicy socjalni zatrudnieni przez organizacje pozarządowe (NGO's). Przeprowadzali wywiady środowiskowe, odpowiedzialni byli za zgromadzenie dokumentacji kwalifikującej do udziału w projekcie, bezpośrednio kontaktowali się z uczestnikami, nadzorowali przebieg ich aktywności w projekcie itp. przy współpracy z zespołem zarządzającym projektem.

W projekcie wzięły udział 3 grupy uczestników: wychowankowie pieczy zastępczej (usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, jak i osoby pozostające w tych formach opieki), cudzoziemcy (uchodźcy i osoby objęte ochroną uzupełniającą) oraz osoby niepełnosprawne (uczniowie szkół specjalnych i dorosłe osoby niepełnosprawne).

1. Wychowankowie pieczy zastępczej

Dla usamodzielnianych wychowanków zorganizowano m.in. grupy wsparcia, wyjazdy integracyjne, wsparcie indywidualne, doradztwo zawodowe, usługi brokera edukacyjnego, szkolenia zawodowe i językowe i in.

Wychowankowie pozostający pod opieką rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych korzystali ze wsparcia na wyjeździe integracyjnym: warsztaty grupowe, szkolenie z Indywidualnego Programu Usamodzielniania, doradztwo zawodowe. Późniejsze stacjonarne wsparcie rozszerzono o wsparcie indywidualne, warsztaty grupowe nt. zachowań ryzykownych, relacji partnerskich, organizacji czasu i budżetu domowego, zajęcia dot. IPU, doradztwo zawodowe.

10 niepełnoletnich kobiet (matek lub przyszłych matek) skorzystało z grupy wsparcia, warsztatów nt. porodu i opieki nad małym dzieckiem, doradztwa zawodowego, konsultacji z psychologiem, położną, rehabilitantem i prawnikiem.

Z usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych podpisanych zostało 138 aneksów do Indywidualnego Programu Usamodzielniania.

Z 171 wychowankami pozostającymi pod opieką rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych podpisane zostały kontrakty socjalne.

2. Cudzoziemcy

Dla cudzoziemców zorganizowano: warsztaty z autoprezentacji, poradnictwo prawne i zawodowe, szkolenia zawodowe. Dla młodzieży cudzoziemskiej zorganizowano warsztaty z autoprezentacji, doradztwa zawodowego, usługi tutorów, zajęcia integracyjne.

Matki cudzoziemskie skorzystały z warsztatów nt. opieki nad dziećmi, prawa polskiego i funkcjonowania w społ. polskim. Cudzoziemców wspierał asystent ds. rodziny i rynku pracy.

85 cudzoziemców przed przystąpieniem do projektu podpisało aneksy do indywidualnego programu integracyjnego uwzględniające udział w projekcie lub kontrakt socjalny.

3. Osoby niepełnosprawne

Uczniowie szkół specjalnych skorzystali z doradztwa zawodowego, treningów kompetencji społecznych i życiowych, kursów zawodowych, rehabilitacji w miejscu zamieszkania, turnusów rehab., warsztatów rozwoju osobistego, asystentów osób niepełnosprawnych. Współpracowaliśmy z 14 szkołami specjalnymi, były to:

1. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Głuchych, ul. Łucka 17/23
2. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabowidzących nr 8, ul. Koźmińska 7
3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 9, ul. J. Ch. Paska 10

4. Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych Nr 1, ul. Bełska 5
5. Zespół Szkół Specjalnych Nr 38, ul. Namysłowska 10
6. Zespół Szkół Specjalnych Nr 63, ul. Elektoralna 12/14
7. Zespół Szkół Specjalnych Nr 85, ul. Elektoralna 12/14
8. Zespół Szkół Specjalnych Nr 90, ul. Kordeckiego 54
9. Zespół Szkół Specjalnych Nr 91, ul. Weterynaryjna 3
10. Zespół Szkół Specjalnych Nr 92, ul. Szczęśliwicka 45/47
11. Zespół Szkół Specjalnych Nr 95, ul. Hafciarska 80/86
12. Zespół Szkół Specjalnych Nr 97, ul. Tarchomińska 4
13. Zespół Szkół Specjalnych Nr 98, ul. Bartnicza 2
14. Zespół Szkół Specjalnych Nr 99, ul. Różana 22/24

Dorośle osoby niepełnosprawne uczestniczyły m.in. w: turnusach rehabilitacyjnych, doradztwie zawodowym, warsztatach wyjazdowych, obozie terapeutycznym, szkoleniach zawodowych, grupach wsparcia, warsztatach aktywizacji zawodowej i komunikacji społecznej. Współpracowano z 9 NGO's, wyłoniionymi w drodze otwartego konkursu ofert. Przyznano dotacje następującym organizacjom:

Lp.	Wnioskodawca	<u>Nazwa programu</u>	Kwota udzielonej dotacji w złotych
1	Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Nie Tylko” ul. Gościeradowska 21 m. 32 03-535 Warszawa	„Teatr”	58.680 zł
2	Warszawskie Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Ul. Elektoralna 12/14 00-139 Warszawa	Prowadzenie form aktywnej integracji i pracy socjalnej na rzecz dorosłych osób niepełnosprawnych, nieobjętych systemem szkolnictwa specjalnego, zam. w m. st. Warszawie	320.466 zł
3	„Fundacja na rzecz integracji zawodowej, społecznej oraz rozwoju przedsiębiorczości VIA” Ul. Długa 44/50 lok. 204 00-241 Warszawa	Wyrównać szanse II	295.484 zł
4	„Integracja” Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi Ul. Grottgera 25 A 00-785 Warszawa	Razem w samodzielność	120.060 zł
5	Fundacja Pomocy Młodzieży i Dzieciom Niepełnosprawnym „Hej, Koniku!” Ul. Św. Wincentego 92 03-291 Warszawa	Centrum „Razem”- integracja dla samodzielności	93.700 zł

6	Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo Ul. Twarda 51/55 00-818 Warszawa	Prowadzenie form aktywnej integracji i pracy socjalnej na rzecz dorosłych osób niepełnosprawnych nieobjętych systemem szkolnictwa specjalnego, zamieszkałych w mieście stołecznym Warszawa	125.650 zł
7	Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji Ul. Dzielna 1 00-162 Warszawa	„Kierunek: Samodzielność!”	483.450,53 zł
8	Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Problemami Emocjonalnymi „Spoza” Ul. Targowa 66 m. 23 03-729 Warszawa	PORADNIA- system instrumentów aktywnej integracji. Prowadzenie form aktywnej integracji i pracy socjalnej na rzecz dorosłych osób niepełnosprawnych nieobjętych systemem szkolnictwa specjalnego, zam. W m. st. warszawie	159.645 zł
9	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci Młodzieży i Dorosłych Osób Niepełnosprawnych „Ożarowska” Ul. Ożarowska 75a 01-444 Warszawa	Aktywizacja ku samodzielności dorosłych osób z mózgowym porażeniem dziecięcym poprzez oddziaływanie psychospołeczne i rehabilitację ruchową	99.142 zł
Razem			1.756.277,53 zł

Podjęto także współpracę z 3 Ośrodkami Pomocy Społecznej z dzielnic: Bielany, Wawer i Żoliborz. Z uczniami szkół specjalnych zawarto 235 kontraktów socjalnych. 783 kontraktów socjalnych zawarto z osobami niepełnosprawnymi wspieranymi w ramach konkursu dla NGO's oraz we współpracy z w/w OPS-ami i zlecenia działań firmom komercyjnym.

Każdy z uczestników projektu podpisał deklarację udziału w projekcie. Dla każdego beneficjenta ostatecznego prowadzona była dokumentacja udziału w projekcie.

W okresie sprawozdawczym 936 os. zakończyło udział w projekcie, wobec nich, zgodnie z planem, zastosowano co najmniej 3 instrumenty aktywnej integracji. 351 osób kontynuuje udział w projekcie w okresie 01-03.2010.

Charakterystykę beneficjentów uczestniczących w Projekcie „Integracja dla samodzielności” prezentują poniższe tabele.

Tabela nr. 1. Przepływ uczestników projektu

Liczba osób które w 2009:

rozpoczęły udział w projekcie			powróciły do projektu						zakończyły udział w projekcie			przerwały udział w projekcie			kontynuują udział w projekcie na koniec okresu rozliczeniowego.		
			po zakończonym udziale w projekcie w 2008 r			po przerwaniu udziale w projekcie w 2008 r											
K	M	Ogół em	K	M	Ogół em	K	M	Ogół em	K	M	Ogół em	K	M	Ogół em	K	M	Ogół em

663	638	1301	70	32	102	6	3	9	465	471	936	67	58	125	212	139	351
-----	-----	------	----	----	-----	---	---	---	-----	-----	-----	----	----	-----	-----	-----	-----

K – kobiety, M – mężczyźni

Tabela nr. 2. Określenie statusu na rynku pracy osób, które rozpoczęły udział w projekcie

	K	M	Ogółem
Bezrobotni (w tym osoby długotrwale bezrobotne)	67 (21)	53 (10)	120 (31)
Osoby nieaktywne zawodowo (w tym osoby uczące lub kształcące się)	602 (310)	554 (245)	1156 (555)
Zatrudnieni (pracownicy w gorszym położeniu)	69	67	136
Ogółem	738	674	1412
w tym migranci	40	45	85
w tym osoby niepełnosprawne	499	519	1018

Tabela nr. 3. Osoby, które rozpoczęły udział w projekcie ze względu na wykształcenie

	K	M	Ogółem
podstawowe, gimnazjalne i niższe	31	30	61
ponadgimnazjalne	64	46	110
pomaturalne	51	25	76
wyższe	6	4	10

Tabela nr. 4. Osoby, które rozpoczęły udział w projekcie, znajdujące się w dwóch grupach wiekowych 15-24 i 55-64 lata

		K	M	Ogółem
1	osoby młode (15-24 lata)	334	259	593
2	osoby w wieku starszym (55-64 lata)	6	11	17
	w tym pracownicy w wieku starszym (55-64 lata)	0	3	3

Wszystkie materiały używane w projekcie (na potrzeby administracyjno-sprawozdawcze jak i dla uczestników projektu) zostały prawidłowo oznaczone zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi oznaczania projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”.

W ramach realizacji projektu opracowany i wydrukowany został „Warszawski informator dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin”. Informator został rozesłany do organizacji, placówek i jednostek miasta, gdzie osoby niepełnosprawne mogą otrzymać egzemplarz. Ponadto egzemplarze informatora otrzymały biblioteki i uczelnie.

Została stworzona strona projektu www.samodzielnosc.wcpr.pl na której na bieżąco były umieszczane informacje na temat wszystkich działań. Powstał roll-up i plakat projektu, naklejki, zestaw promocyjny składający się z: parasola, notesu, długopisu, torby bawełnianej, pen-drive’a (wszystkie w charakterystycznej dla Projektu kolorystyce i z koniecznymi logami). Zarówno dokumenty, na których pracowali pracownicy Projektu oraz wykonawcy (np. harmonogramy, listy obecności, umowy, karty z kontroli, etc.), jak i dokumenty (np. kontrakt, deklaracja uczestnictwa w projekcie, etc.), które podpisywali uczestnicy projektu, były odpowiednio oznaczone (logo EFS, PO KL, WCPR). Materiały szkoleniowe, na których pracowali Podwykonawcy realizując usługę zgodnie z zawartymi umowami również zostały odpowiednio oznaczone. Sale, gdzie odbywały się zajęcia stacjonarne zostały oznaczone zgodnie z Wytycznymi.

Zorganizowano kampanię promocyjną (billboardy i cityligthy w Warszawie).

Zorganizowane zostały dwie konferencje promocyjne (informacyjna dotycząca konkursu dla NGO’s oraz podsumowującą projekt) oraz wernisaż fotografii zrobionej przez młodzież cudzoziemską biorącą udział w projekcie.

Oznaczono odpowiednimi logotypami i opisami sprzęt i meble zakupione na potrzeby projektu.

Za całość projektu odpowiedzialny był kierownik projektu wspierany przez koordynatora operacyjnego i asystenta projektu. Za poszczególne podprojekty odpowiedzialni byli koordynatorzy merytoryczni (wraz ze swoimi zespołami) oraz koordynator ds. zamówień publicznych i specjalista ds. promocji. Za rozliczenia odpowiedzialny był księgowy i specjalista ds. rozliczeń.

Wdrożone zostały procedury obiegu informacji oraz dokumentów merytorycznych i finansowych, prowadzony był monitoring, nadzór właściwego i terminowego wykonywania zadań w projekcie.

Spotkania zarządu projektu odbywały się średnio raz na trzy tygodnie, W sumie odbyło się 16 spotkań zarządu.

Podczas całego okresu objętego sprawozdaniem zespół projektowy WCPR przeprowadził łącznie 55 kontroli działań podwykonawców i realizatorów powierzonych zadań (NGO’s). Wnioski z kontroli wprowadzano na bieżąco w życie.

Program „Utworzenie zespołu pracy z rodzinami dzieci umieszczonych w niespokrewnionych rodzinach zastępczych jako uzupełnienie systemu wsparcia rodzin zastępczych na terenie Warszawy. Wzmocnienie trwałych więzi dzieci z rodzicami i innymi krewnymi.”

W drugim półroczu roku 2009 (od czerwca do 31 grudnia) Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie realizowało program „Utworzenie zespołu pracy z rodzinami dzieci umieszczonych w niespokrewnionych rodzinach zastępczych jako uzupełnienie systemu wsparcia rodzin zastępczych na terenie Warszawy. Wzmocnienie trwałych więzi dzieci z rodzicami i innymi krewnymi”.

Był to pierwszy program współfinansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (zadanie z zakresu pomocy społecznej) realizowany samodzielnie przez WCPR.

Program miał następujące cele:

- uzupełnienie warszawskiego systemu rodzinnej opieki zastępczej o program intensywnej pracy z rodzinami naturalnymi.
- rozszerzenie działalności Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Ośrodka Wsparcia Rodzinnej Opieki Zastępczej „PORT” w zakresie intensywnej pracy z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opieki na terenie Warszawy.
- Określenie warunków, jakie muszą być spełnione, aby rodzinna opieka zastępcza wspierała rodziny naturalne i aby można było mówić o skutecznych działaniach zmierzających do wzmocnienia trwałych więzi dzieci z rodzicami i innymi krewnymi oraz jej reintegracji.

Program ten był szczególnie ważny w świetle starań o uchwalenie przez Sejm Ustawy o Wsparciu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej, zgodnie z którą do systemu rodzinnej opieki zastępczej na trwałe wprowadzone zostaną funkcje asystentów rodzin w kryzysie (działających na poziomie gmin) oraz koordynatorów rodzinnej opieki zastępczej, działających na poziomie powiatu.

Całkowity koszt zadania to 198 000zł, w tym dotacja MPiPS 158 400zł, a wkład własny WCPR 39 600zł.

Program obejmował:

- wykonanie analizy sytuacji rodzin dzieci z niespokrewnionych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.
- zorganizowanie 23 lipca 2009r. seminarium dla instytucji pomocy społecznej i organizacji, których zadaniem jest wspieranie rodzin w kryzysie oraz rodzin zastępczych, sądów rodzinnych, kuratorów rodzinnych, środowisk naukowych oraz przedstawicieli władz Warszawy odpowiedzialnych za realizację polityki społecznej na terenie Miasta. Głównym celem seminarium było rozpoczęcie budowania stałego systemu współpracy pomiędzy wszystkimi służbami zajmującymi się rodziną w kryzysie (WCPR, ośrodki pomocy społecznej, sądy rodzinne, służby kuratorskie). Drugim celem seminarium było przedstawienie programu utworzenia zespołu pracy z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej. Zaprezentowano także planowane do wykorzystania w programie narzędzia metody Indywidualnych Planów Pracy z Dzieckiem i Rodziną – genogram i ekomapę. Omówiono także rolę asystenta rodziny i jego współpracę z koordynatorem rodziny zastępczej. Seminarium zakończyła dyskusja uczestników na temat problemów reintegracji rodzin.

- wybór 40 rodzin, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej opiece zastępczej na podstawie następujących kryteriów: stałe kontakty dzieci z rodziną i gotowości do udziału w programie.
- opracowanie indywidualnych planów pracy z dzieckiem i rodziną dla rodzin wybranych do programu oraz genogramu i ekomapy.
- realizację planów pracy z dzieckiem i rodziną w oparciu o działania zatrudnionego zespołu asystentów rodziny oraz instytucje współpracujące, w tym Ośrodek Wsparcia Rodzinnej Opieki Zastępczej PORT Towarzystwa Nasz Dom i ośrodki pomocy społecznej z dzielnic, w których mieszkają rodzice dzieci umieszczonych w opiece zastępczej przy współpracy z kuratorami sądów rodzinnych oraz przedstawicielami innych instytucji pomocy społecznej oraz instytucji edukacyjnych.
- zorganizowanie 11 grudnia 2009r. seminarium podsumowującego program z udziałem przedstawicieli instytucji pomocy społecznej z terenu Miasta Warszawy, władz miasta, naukowców, sędziów rodzinnych, kuratorów, a także przedstawicieli instytucji współpracujących z asystentami rodzin. Licznie reprezentowani byli opiekunowie zastępczy biorący udział w programie. Na seminarium przedstawiony został wynik przeprowadzonego programu, w tym ilościowa i jakościowa analiza przeprowadzonych działań w toku pracy z rodzinami, których dzieci zostały wcześniej umieszczone w rodzinach zastępczych różnych typów oraz rodzinnych domach dziecka. Jeden z asystentów rodziny podzielił się z uczestnikami seminarium doświadczeniami zdobytymi przez zespół asystentów oraz wnioskami dotyczącymi pracy z klientami, współpracy z instytucjami, roli asystenta rodziny i jego zadań, a także ocenił przydatność wykorzystywanych w pracy narzędzi. Podsumowaniem tej części seminarium było przedstawienie dziesięciu rekomendacji WCPR (wniosków) nasuwających się w związku z realizacją programu i jego rezultatami.
- Wydanie publikacji podsumowującej realizację programu, w której w skrócie przedstawiono program (cele, zadania, zakładane rezultaty), rolę, zadania, narzędzia pracy asystenta i jego współpracę z instytucjami oraz dwuetapową kwalifikację rodzin. Zaprezentowano uogólniony obraz matki biorącej udział w programie, a także podsumowanie programu z perspektywy asystenta rodziny. Publikację kończy przedstawienie rezultatów osiągniętych w programie, rekomendacji (wniosków) na przyszłość oraz opis dyskusji uczestników grudniowego seminarium. Publikacja (37 stron) została wydana w 500 egzemplarzach.

Do realizacji programu zatrudniono koordynatora programu, wybranego spośród pracowników WCPR oraz czterech asystentów rodzin (było to 3 psychologów i jeden pedagog).

Miejsce stacjonarnej pracy zespołu asystentów była siedziba Ośrodka Wsparcia Rodzinnej Opieki Zastępczej PORT, Al. Zjednoczenia 34, w Warszawie. Asystenci rodzin brali udział w szkoleniach (tygodniowym szkoleniu głównym, i szkoleniach kroczących); suprowizji (raz na dwa tygodnie) oraz zebraniach zespołu asystentów.

Partnerem w realizacji programu byli: Ośrodek Wsparcia Rodzinnej Opieki Zastępczej PORT Towarzystwa Nasz Dom i ośrodki pomocy społecznej z dzielnic, w których mieszkają rodzice dzieci umieszczonych w opiece zastępczej, kuratorzy sądów rodzinnych oraz przedstawiciele innych instytucji pomocy społecznej oraz instytucji edukacyjnych.

Ostatecznie po kwalifikacji przebiegającej w dwóch etapach (I etap – przy uwzględnieniu kryterium stałych kontaktów z dzieckiem, II etap przy uwzględnieniu kryterium gotowości rodziny do wzięcia udziału w programie) w programie wzięło udział 29 rodzin, przy czym były to jedynie matki dzieci.

Opracowanie indywidualnych planów pracy z rodziną naturalną dziecka nastąpiło po nawiązaniu przez asystentów osobistego kontaktu ze środowiskami, w toku bezpośredniej współpracy. Przyjęły one formę kwestionariusza mocnych stron i potrzeb rodziny, których trzecią rubrykę stanowiły wynikające z potrzeb klienta zadania do realizacji. Narzędzie to powstało w programie na bazie istniejącego i stosowanego w Towarzystwie Nasz Dom kwestionariusza odnoszącego się do oceny możliwości kandydatów na niespokrewnionych z dzieckiem rodziców zastępczych.

Plany pracy z rodzinami były tworzone sukcesywnie, a także stale modyfikowane w miarę ujawniania przez klientów ich potrzeb i zasobów. W czasie współpracy z rodzinami asystenci zbierali również informacje niezbędne do opracowania genogramów i ekomap rodzin (narzędzia metody Indywidualnych Planów Pracy z Dzieckiem i Rodziną). Coraz lepsze poznanie środowiska i uzyskiwane informacje o nim umożliwiało asystentom zrozumienie przyczyn kryzysu i weryfikację planów pracy z rodziną.

W bezpośredniej pracy ze środowiskiem biologicznym dzieci, asystenci rodziny służyli pomocą w poprawie sytuacji bytowej klienta. Odbywali wspólne wizyty w instytucjach służby zdrowia (leczenie uzależnień), w Urzędzie Pracy, w Sądzie, w Ośrodku Pomocy Społecznej, w Wydziale Lokalowym, w administracji domów komunalnych, w zakładzie energetycznym, w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, u prawnika, czy w szkole.

Asystenci organizowali wsparcie środowiskowe, zwłaszcza we współpracy z OPS. Prowadzili poradnictwo i edukację matek, dotyczące możliwości rozwiązywania problemów, z którymi się borykały. Razem z klientem tworzyli scenariusz wykonania poszczególnych zadań, np. krok po kroku, jak zmienić swoją sytuację mieszkaniową (jakie podania i gdzie złożyć, jak spłacać zadłużenie, jak planować budżet, aby nie dopuszczać do ponownego zadłużenia itp.).

Istotną kwestią było działanie na rzecz poprawy istniejących kontaktów matki z dzieckiem umieszczonym w opiece zastępczej, podejmowane we współpracy z koordynatorami i opiekunami zastępczymi. W końcu, mając na uwadze zbliżający się okres świąteczny, asystenci umożliwili niektórym klientom wzięcie udziału w akcji „Szlachetna paczka” organizowanej przez Stowarzyszenie „Wiosna”, aby zostali wspomóceni przez darczyńców.

Przed wszystkim jednak asystenci starali się podążać za swoim klientem i odpowiadać na jego potrzeby, a często potrzebą była chęć zwykłego „wygadania się”. Od chwili nawiązania kontaktu z klientami asystenci mieli na uwadze to, że życie osób, do których dotarli, obfitowało w liczne straty, traumatyczne doświadczenia, a jednym z nich było umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Mało w nim było sukcesów i satysfakcji. Zarazem na ich codzienność miały wpływ liczne ograniczenia, z których najbardziej obciążającym jest uzależnienie od alkoholu i niejednokrotnie bardzo trudna sytuacja życiowa.

W uogólnieniu można powiedzieć, że bezpośrednia praca asystenta rodziny z matką biologiczną dziecka, przebiegała na kilku poziomach:

- Poziom I – praca nad pozytywnym kontaktem z klientem i ustaleniem bezpiecznych zasad kontaktu;
- Poziom II – praca nad zbieraniem informacji od klienta na temat jego doświadczeń życiowych (do genogramu, ekomapy, kwestionariusza mocnych stron i potrzeb rodziny – próba zrozumienia przyczyn kryzysu w rodzinie – tworzenie planu pracy)
- Poziom III – praca nad motywowaniem do zmiany (realizacja planu pracy);
- Poziom IV – praca nad bieżącymi emocjami klienta (realizacja planu pracy);
- Poziom V – praca na „konkretach” – (realizacja zadań planu pracy).